

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XV. ročník ● 11/2022

35 rokov modlitebne

O B S A H

Genezis 4
AKO BOLO NA POČIATKU
R. Betina

Rozhovor 5
TREBA VEDIET, ČO MÁ
CIRKEV ZA PLOTOM
M. Velebír/E. Mihočová

Téma 11
35 ROKOV MODLITEBNE
J. Institoris
5. VÝROČIE KAPLNKY
LEVICE
O. Garaj/G. Kosmály

Nová kniha 24
AKÝM JAZYKOM
HOVORÍ BOH?
Š. Markuš

Pozdrav spod Tatier 26
O SÚDENÍ
J. Stupka

Fotoúvaha 28
PASTIER KÔZ
A. Činčuráková Tipulová

Spod orecha 29
POKOJ NAD KRAJINOU
B. Piatko

RELAX 31

D. Pastirčák v Kaplnke Levíc

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2022

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Šteško

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 16. 11. 2022 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: Modlitebňa v B. Bystrici

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

SVET, V KTOROM NEBUDEM(E)

Posledný októbrový víkend bol bohatý na udalosti. Pripomínali sme si výročie vzniku československého štátu. Protestanti si pripomínali deň reformácie. Katolíci sviatok Všetkých svätých. Volili sme primátorov, starostov, županov a poslancov. Deti mali prázdniny. Zo soboty na nedeľu sme spali o hodinu dlhšie. Menil sa čas. Okrem kostolov a modlitební sme tento víkend navštevovali aj cintoríny. Hroby a urnové háje. Kamenné náhrobky s nápismi mien našich známych, príbuzných, starých rodičov – tých, o ktorých hovoríme, že nás predišli do večnosti. Občas nejaký hromadný pomník ukazujúci na nejakú dejinnú udalosť. Kamenné dejiny, ku ktorým sa vraciame v určitý deň v roku. *Peripetická* škola lokálnej histórie, ktorú vnímame, prechádzajúc sa po gaštanových alejach a šuchotajúc spadnutým lístím. Čas sa na chvíľu zastavil a my sme ustrnuli medzi minulosťou a prítomnosťou. Možno i budúcnosťou...

„Pamätáme, nezabúdame!“ – plápolajú ticho sviece uprostred kvetinového marketu hrobov. „Na koho alebo na čo?“... Na čo pamätáme?!”

Pred niekoľkými rokmi sme odchádzali z miesta, kde sme prežili väčšinu svojho života. Opúšťate svoje bydlisko, rozdáвате veci, ktoré nevyužijete. Ľudia sa s vami ešte na poslednú chvíľu chcú stretnúť, jedni chcú z vás „vyťažiť“, iní len povedať to, na čo nie je obyčajne čas. Dať vám niečo na cestu so slovami: „...zide sa vám to“. Opúšťate blízkych, priateľov, idete do neistoty. Občas, keď som sa po mesiacoch a rokoch na niekoľko dní vrátil, mal som pocit ako keby som sa nepresťahoval, ale ako keby som zomrel. Mesto si pulzovalo kludne ďalej. Žilo si svojimi starosťami a radosťami, ktoré sa však mňa netýkali. Malý svet, ktorého som už nebol súčasťou (ak, tak iba chvíľkovým hosťom). Trochu zvláštny pocit. No po čase si zvyknete.

Na novom mieste sa zo začiatku vždy cítite trochu cudzo. Ale je zároveň vzrušujúce poznávať nové miesto, krajinu, nové príbehy, nových ľudí. Nielen sa ponárať do stále väčších hlbín toho, ktoré dôverne poznáte. Vzácná skúsenosť. Po čase si zvyknete.

Dnes znovu chodím po miestach, kde stoja náhrobné kamene s menami mojich praotcov, starých otcov, starých mám, otca. Nenarodili sa tu, ale našli tu svoj domov i hrob. Zvykli si... Kamene s menami bratrancov, sesterníc, sestry. Tu sa narodili ... a tu zomreli. Nemuseli si zvykať... Takže tu, v tomto kraji a na tomto mieste, som asi doma?! A možno ani nie!

Raz keď k mojim zosnulým predkom pribudne moje meno, celý svet sa stane *svetom, v ktorom nebudem*. A teraz už naozaj, nie len akoby... Lebo skutočná smrť nie je – *akoby*. Ona je *Naozaj*. Smrť nie je chlapčenská hra na vojakov, kde síce „zomriete“, ale na konci ktorej sa postavíte, oprášite a idete domov. Jeden život, jedna príležitosť, jeden dar. Nie je jedno, ako s ním naložíme. Nie je jedno, čo sa bude v mysli vybavovať tým, ktorí vás poznali a budú raz tvoriť svet, *v ktorom ja nebudem*. No oveľa dôležitejšie je, ako nás vníma TEN, ktorý je nad Všetkým. Ktorého meno je vyryté v Ňom Samom. Ktorý nám ponúka nové meno a skutočný domov s Ním – Naším Otcom. Otcom, ktorý poslal svojho Jediného a Milovaného, aby sme sa nestratili v cudzote našej vlastnej „do seba zahľadenosti“, ale aby sme s Ním a v Ňom našli cestu domov.

Tak dovedy žíme. Učme sa z histórie. Robme odvážne a užitočné rozhodnutia. Milujme Boha dobrých darov a tých, ktorí tvoria *svet, v ktorom sme*. A pamätajme i na tých, ktorí nás predišli a pre ktorých sa tento svet *stal svetom, kde už nie sú*... raz sa k ním pridáme. ■

MIROSLAV HASZICS,
kazateľ CB v Leviciach

STÍPČEK:

QUO VADIS, SLOVENSKO?

Odpoveď na túto otázku neexistuje. Pretože Slovensko nekráča – potáca sa. Lebo veľa politikov „nevie“ (nerešpektuje), že na to, aby sa kráčalo niekam, kroky musia mať zhodný smer. A kroky Slovenska nemajú rovnaký smer. Aj preto, lebo súčasná koalícia (nechápem prečo) prebrala na seba vražedný zvyk predchádzajúcich „koalícií“, že jednotlivé ministerstvá „patria“ rôznym stranám. Takže Slovensko nemá ministerstvá – patria stranám. A strany uprednostňujú svoje záujmy.

Len tak sa mohlo stať, že v čase pandémie minister zdravotníctva požiadal ministra hospodárstva, aby rešpektoval pandémiu. On odpovedal: „Som minister hospodárstva, starám sa o hospodárstvo.“ Nie o Slovensko, nie o ľudí. O hospodárstvo.

Minister životného prostredia chcel obmedziť ťažbu dreva. Predseda parlamentu to nechce, „veď by drevorubači prišli o prácu! To radšej znížme DPH mojim vlekárom.“

Kroky opozičných strán sú ešte horšie. Napríklad Smer SD ústami predsedu povedal, že politika Smeru SD bude hrubá. (Použil pri tom slovo rustikálna. Možno preto, aby mu ľudia nerozumeli.) A dodržali to. Až tak, že sa neostýchali vyzývať ľudí, aby oplzlo nadávali prezidentke. Prezidentke, ktorej hlavnou témou je pravda, spravodlivosť a kultivovaná spoločnosť. A uspeli, mnohí naozaj hrubo nadávajú. Nielen prezidentke, komukolvek. A nielen nadávajú, už aj vraždia. Autami i zbraňami. I teenageri.

Kam kráčaš Slovensko?

Nekráča, rúti sa do anarchie: odbory kladú vláde ultimáta, lekári sa vyhrážajú, že privodia kolaps zdravotníctva. Opozícia (i čast „koalície“) blokuje výkon spravodlivosti ... A mnohí, i keď to vidia, mlčia. Ako by sa ich to netýkalo.

Kam takto zájdeš Slovensko? ■

I. Turek

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlbinou a Boží Duch sa vznášal nad vodami. Boh povedal: Nech je svetlo. A bolo svetlo. Boh videl, že svetlo je dobré...
(Gn 1, 1 – 3)

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

... *tma bola nad prahlbinou...* Preto skôr, než sa Boh „pustí“ do práce, zapáli si svetlo, aby nepracoval potme. *Boh povedal: Nech je svetlo. A bolo svetlo.* Čo Boh povie, to sa aj stane. Rozkaz: *Nech je svetlo!*, sa zároveň stáva skutočnosťou: *A bolo svetlo.* Stvorenie svetla tak predišlo stvoreniu slnka, mesiaca a hviezd. (v. 14) Teda stvoreniu nebeských telies, ktoré sú pre nás zdrojom svetla. Tu je zdrojom svetla sám Boh. Tak, ako ním raz bude aj v novom nebi a novej zemi: *Mesto nepotrebuje slnko, ani mesiac, aby mu svietili, lebo ho osvecuje Božia sláva a jeho lampou je Baránok* (Zj 21, 23).

A bolo svetlo. Tmu prežiarilo svetlo, ako keď človek pri vstupe do tmavej izby zapáli svetlo. Svetlo stvoril Boh. Ale kto stvoril tmú? Ten istý, kto stvoril aj svetlo, Boh: *Ja som Hospodín, iného niet. Utváram svetlo a tvorím tmú* (Iz 45, 6). Všetko, čo je stvorené, je stvorené Bohom. A niet ničoho stvoreného, čo by nebolo stvorené Bohom.

Boh videl... Aký je to pohľad, ktorým Boh spočinul na tom, čo stvoril? Je to láskyplný pohľad. Boh miluje to, čo stvoril. Preto sa s láskou pozerá na svoje stvoriteľské dielo. Najskôr na svetlo, neskôr na všetko, čo vzišlo z jeho rúk. *Boh videl, že svetlo je dobré...* Svetlo je preto dobré, lebo Boh, ktorý ho stvoril, je dobrý. Boh chce dobre a preto tvorí dobré. Ako dobre! Pre nás i pre svet.

Podobný akt stvorenia svetla si Boh zopakoval aj pri nás: *Lebo Boh, ktorý povedal: Nech z temnôt zažiarí svetlo, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista* (2 Kor 4, 6). Biblia hovorí, že medzi tým, čo sa stalo pri stvorení svetla a tým, čo sa stalo pri našom obrátení, je analógia, podobnosť. Aby človek mohol prísť k poznaniu Krista, v jeho srdci sa musí odohrať podobný zázrak ako na počiatku pri stvorení svetla. V tme hriechu musí Boh zapáliť svetlo, ktoré tam sám stvorí. Naše obrátenie tak nie je ničím menším ako stvoriteľským aktom Boha. Veď preto je kresťan nazvaný novým stvorením. (2 Kor 5, 17) ■

Spisovatelia tvrdia, že každý človek je potenciálnym motívom pre román. Pomerne rozsiahla trilógia s napínavým dejom plným zvrátov by sa dala napísať aj o **MILOSLAVOVI VELEBÍROVI**, ktorý väčšinu profesionálneho života prežil ako farár medzi dolnozemskými Slovákmi v Austrálii. Po smrti manželky sa rozhodol pre radikálnu zmenu, keď sa v zrelom veku prihlásil na pozíciu kaplána v austrálskom námorníctve.

Porozprávala sa s ním EMÍLIA MIHOČOVÁ.

Foto: E. MIHOČOVÁ a ARCHÍV M. VELEBÍRA

TREBA VIDIEŤ, ČO MÁ CIRKEV ZA PLOTOM

Kde začal Milo Velebír, syn evanjelického farára, robiť svoje prvé neisté kroky?

V pivnici u Bulnov, keďže sa v tom čase v Žehni ešte len stala fara. Kým ostatní pracovali, mňa položili pod slivku. Vyrastal som teda v pivnici a pod slivkou (úsmev). V Žehni som chodil do základnej školy. Prežil som tam krásne, slobodné, veselé detstvo v lone prírody. Keď vidím, ako sa pomery zmenili, nie je mi ľahko. Na dedine je teraz smutne a človek sa tam necíti príliš bezpečne,

vzhľadom na početnú rómsku komunitu.

Keď ste vyrastali, vládol tvrdou rukou komunistický režim. Robili problémy aj vašej rodine?

Otec prežil v Žehni veselé, aj ťažké roky farárskej služby. Keď postavili bez oficiálneho povolenia kostol v Šarišských Bohdanovciach, Tuhrinej a opravili chrám v Lesíčku, zaistila ho štátna bezpečnosť. Stalo sa to v roku 1969, keď som bol ešte dieťať, ale dote-

raz si na to živo spomínam. Otec bol ochotný zaplatiť akúkoľvek cenu a čeliť následkom, no vďaka Bohu sa to obišlo bez väzenia a vysokých pokút. Ľudia za neho zaplatili kauciu, aby ho dostali z väzby.

Ste traja súrodenci, a všetci v duchovnej službe. Kedy padlo vaše osobné rozhodnutie pre štúdium teológie?

Na gymnáziu v Lipanoch pri Sabinove, kde otec po 10 rokoch v Žehni prijal farárske miesto.

Dostať sa na gymnázium nebolo pre syna farára ľahké, ale podarilo sa to. V triede sme mali 24 žiakov a až štyria sme si vybrali teológiu, traja katolíci a ja evanjelik. Neskôr som prestúpil na gymnázium Tarasa Ševčenka v Prešove, kde to už bolo krutejšie. Keď sa riaditeľ dozvedel, že chcem študovať teológiu, zavolať si ma do kancelárie a roztrhal prihlášku. Dal mi jasne najavo, že som nula. Napriek tomu som sa na teológiu dostal.

ári 1986 išli do Ruska, tak som si pod kabát strčil zopár Biblií a literatúru pre detské besiedky. V Moskve som ich odovzdal jednému z dvoch evanjelických zborov, ktoré sa nám podarilo nájsť. Jednu Bibliu som dal Kataríne, našej ruskej sprievodkyni. Čítala ju šesť hodín cestou vlakom z Moskvy do Leningradu. Plakala od dojatia, keď som jej povedal, že si ju môže nechať. Rád spomínam aj na tajné mládežnícke tábory.

Zapojili ste sa aj vy sám do ilegálnych aktivít?

Ako študent teológie som sa zapojil do pašovania a distribúcie duchovnej literatúry zo Západu. Otcovi som doteraz nepovedal, že som pod organ skryl škatule plné zakázanej literatúry. Čo nevieš, to neprezradíš. Tých kníh bolo aj na 20 rokov basy. Asi by v noci nespál, keby o tom vedel. Preto sa neobával, keď na faru prišli policajti a hrozili mu domovou prehliadkou. Knihy som ukrýval aj pod posteľou na internáte. Stovky Nových zmlúv som daroval kamarátom – teológom z pravoslávnej a katolíckej cirkvi, a tí ich rozdávali ďalej. Boli to vzácne chvíle. Otec ma naučil slúžiť Božiemu kráľovstvu bez strachu. Keď sme vo febru-

Za akých okolností ste sa zoznámili s manželkou a kde sa začali prvé roky vášho manželského života?

Oženil som sa s Ankou Sládečkovou z Juhoslávie, jediným dievčaťom v našom ročníku na vysokej škole. Po ukončení štúdia ma na pár týždňov poslali do Zemianskych Kostolian, potom som musel odslužiť dva roky vojenčiny v Terezíne. Ako syn farára som tam zažil šikanovanie, každý deň som čistil záchody, takmer len zubnou kefkou. Bola to dobrá, hoci ťažká škola – praktická teológia pokory a služby. S kamarátmi z vojenčiny sme v kontakte doteraz. Sú vďační za všetko, čo som pre nich vtedy urobil. Po vojenčine ma ustanovili za farára do Kostolného, kde som zostal

2,5 roka. Tri deti sa nám teda narodili na Myjave, najstarší chlapec a dve dievčatá.

V tom čase Slovensko zažívalo prelomové chvíle – Nežnú revolúciu, pád komunistického režimu aj železnej opony. Kedy prišlo pozvanie, aby ste sa stali farárom v Austrálii?

Z austrálskeho Melbourne prišiel do Juhoslávie istý Ján Beláni, zástupca tamjšieho cirkevného zboru, hľadať slovenského farára. Na Dolnej zemi ako farárka pôsobí moja sestra Darinka a švagor, a tak sa opýtali aj mňa, či by som nemal záujem o službu v Austrálii. Povedal som si: Prečo nie? Okrem mňa sa o túto pozíciu uchádzali ešte dvaja kandidáti – farári z Dolnej zeme.

Asi to nebolo úplne jednoduché rozhodnutie.

Chcel som vedieť, či je to skutočne Božia vôľa, a preto som sa za to modlil. Po modlitbe som mal úplnú istotu, že to budem práve ja, kto pôjde k protinožcom. A to napriek tomu, že som na biskupskom aj migračnom úrade narazil na zatvorené dvere. Modlil som sa: „Pane, ty vieš, že do Austrálie pôjdem, aj keď to nemusí viesť práve pán biskup ani úradníci.“ (úsmev) O šesť mesiacov sa v Melbourne konal konvent, ktorý si ma drvivou väčšinou hlasov vybral za svojho zborového farára. Už som mal teda oficiálne pozvanie od Slovenského cirkevného zboru Krista Pána v Lavertone. Manželka bola vo vysokom štádiu tehotenstva, preto sme museli počkať, kým sa bábätko narodí. Senior a biskup nechceli dovoliť, aby som odcestoval, odmietli prevziať farský úrad, a tak som im oznámil: „Zajtra zamykám faru a odchádzam.“ Správali sa ku mne ako k čiernej ovci.

Bolo náročné zbalit kufre a presťahovať sa na opačnú stranu Zeme?

Do lietadla sme si mohli zobrať iba 57 kíl batožiny, preto sme

všetok majetok rozdali alebo rozpredali. Auto som dal jednému kamarátovi – misionárovi medzi Rómami. Zbavili sme sa všetkého, čo sme mali a dôverovali sme tomu, že sa o nás Pán postará. Vo vrecku som mal 600 dolárov. Museli sme spraviť krok dôvery, keď sme 13. februára 1991 s manželkou a tromi deťmi odleteli z Viedne do Austrálie. Na letisku nás už s otvorenou náručou a kyticou čakalo 60 Slovákov v krojoch. Odviezli nás na faru, kompletne zariadenú s plnou chladničkou. V nedeľu ma inštalovali a v pondelok som dostal prvú výplatu. Až som nechápal, ako úžasne to Pán Boh zariadil.

Akých bolo 15 rokov, ktoré ste prežili medzi austrálskymi Slováckmi?

Aj keď je manželka ordinovaná, nemohla v Austrálii slúžiť ako farárka, pracovala zadarmo. Robil som slovenské vysielanie v rozhlase, vydávali sme slovenský mesačník, aj denné zamyslenia. V obchodnom centre sme otvorili kresťanské kníhkupectvo, ktoré funguje doteraz. Za desať rokov sme predali Biblie, duchovnú literatúru a hudbu v hodnote milióna dolárov. V obchode pracujú výlučne dobrovoľníci z rôznych cirkví. Viedol som ekumenické spoločenstvo farárov, založili sme spevokol aj hudobné kvarteto.

K významným projektom patrí otvorenie cirkevnej školy. Zmenila sa časom situácia?

Začali sme s 27 študentmi, dnes ich je 1 500 a ďalších 500 na čakacom zozname. V septembri ma pozvali na 25. výročie otvorenia školy. Stávali sme ju na lúke za mestom, v okolí sa pásli kone. Keď sme kúpili pozemok, najskôr sme museli do vriec vyzberať konský trus. No Melbourne sa časom rozrástlo a dnes je škola súčasťou predmestia.

Prečo ste si povedali, že je čas posunúť sa ďalej?

V Melbourne sme prežili 15 rokov úžasnej služby, i keď sme boli veľmi zaneprázdnení. Narodil sa nám tam štvrtý syn. Už sa nám však žiadalo zmeny a oddychu. Opäť sme sa modlili, aby nám Pán ukázal, kam máme ísť. Mali sme na výber zo štyroch možností. Zvažovali sme dokonca návrat na Slovensko alebo misiu medzi domorodcami na severe Austrálie. Napokon nám Pán ukázal, že máme ísť do Perthu.

Opäť to bol jeden z krokov dôvery na neprebádanú pôdu?

Nemali sme nič isté, iba jednu známú Slovenku. Vystúpili sme na letisku v Perthte a povedali sme: „Dobre Pane, sme tu, a čo teraz?“ Naša známa nás z letiska odviezla k svojej dcére. Mali sme 2 – 3 dni na to, aby sme si našli podnájom. Deti chodili do školy a ja som tri mesiace spal. Po 15 rokoch zhonu som potreboval oddych – time out. Nerobil som vôbec nič.

Podarilo sa vám po zaslúženom odpočinku v úplne neznámom prostredí zorientovať a nájsť si prácu?

Asi 3 – 4 mesiace som prehadzoval hnoj a kompost vo fabrike

na výrobu chemických hnojív. Nebojím sa ani manuálnej práce, je fyzicky a zdravotne prosperčná. Navyše som mal pri lopate celý deň čas na to, aby som sa modlil: „Pane, sme tu. Viem, že pre nás niečo máš.“ Medzitým som sa zoznámil s lokálnou komunitou Čechoslovákov. Po troch mesiacoch ma pozvali, aby som sa stal ich tajomníkom. Zrazu som mal 220 adries Čechov a Slovákov žijúcich v Perthte, a tak som začal vydá-

vať časopis – prvý slovenský časopis pre kresťanskú komunitu v západnej Austrálii. Rozposlal som ho na tých 220 adries, ktoré som dostal k dispozícii. Začal som robiť slovenské vysielanie v rozhlase, opäť historický unikát. To všetko sa udialo v priebehu niekoľkých mesiacov.

Osvedčili ste sa ako zdatný robotník, tajomník a redaktor, našli ste však uplatnenie aj ako farár?

Najskôr sme navštívili 6 – 7 miestnych luteránskych zborov. Dozvedel sa o mne lokálny biskup, ktorý si ma zobral pod krídla. Posielal ma, kdekoľvek bolo treba „zaplátať diery“. Po niekoľkých mesiacoch sme navštívili cirkevný zbor Concordia Lutheran Church v Duncraig,

kde farár odchádzal do penzie. Bola práve nedeľa 6. júna 2006. Po niekoľkých dňoch prišlo pozvanie, či by som sa nechcel stať ich farárom. Inštalácia sa konala v januári 2007. V charizmatickom zbore, jednom z mála svojho druhu, sme s rodinou strávili 11 rokov.

Čím bol váš nový cirkevný zbor špecifický?

Organizovali sme rôzne druhy naddenominačných konferencií. Inicioval som pravidelné stretnutia farárov – luteránov, anglikánov, baptistov, letničných, presbyteriánov, metodistov... Stretávali sme sa desať rokov každú stredu – najskôr sme rozprávali o tom, čo sa deje v našich osobných životoch a cirkevných zborech, potom sme sa modlili. Doteraz sú mojimi

pokrvnými bratmi. Dali by sme jeden za druhého život. Po dohovore s primátorom sme začali organizovať vianočný obed pre bezdomovcov v parku. Iniciovali sme pravidelné modlitebné stretnutia farárov a kazateľov za mesto a jeho problémy. Náš zbor bol síce počtom malý, ale mal veľký vplyv a stal sa požehnaním pre mesto. Aj malé mesto, ak leží na vrchu, je neprehliadnuteľné.

Nejde o veľkosť, ale o to, kde je naše srdce, ktoré sa pýta: *Ako môžeme byť pozhnaním pre svoje okolie?*

Ťažké chvíle prišli, keď vašej manželke Anke diagnostikovali závažné onkologické ochorenie. Ako ste toto obdobie zvládli?

Táto ťažká skúška trvala 1,5 roka. Kým bola manželka v paliatívnej starostlivosti, mal som dohodu so zborom, že budem slúžiť len v nedeľu. Cez týždeň som ju sprevádzal pri ožarovaniach a nemocničných vyšetreniach. Keď zomierala, ja a chlapci sme boli pri nej, držal som ju za ruku. Na pohrebe hrala hudobná skupina rytmické piesne a tleskalo sa – bola to oslava života, pretože ako kresťania veríme vo večný život. Viem, že Anka je u Pána. Na pohrebe bola aj spolužiačka mojej staršej dcéry z vysokej školy. To, čo tam zažila, sa jej tak dotklo, že sa rozhodla odovzdať svoj život Pánovi. Priamo na pohrebe spravila rozhodnutie pre Pána Ježiša – ďalší život bol tak zachránený pre večnosť.

Zostali ste sám so štyrmi deťmi, dnes ste však už opäť šťastne ženatý. Sprevádzalo aj výber životnej partnerky zvláštne Božie riadenie?

Istý čas som žil bez manželky, no ako Písmo hovorí: *Nie je dobré človeku byť osamote*. Vedel som, že nie som stvorený žiť sám. A tak ma jedna známa zoznámila s Christine – dcérou profesora teológie a baptistického kazateľa. Už takmer 20 rokov bola rozvedená a žila sama s tromi deťmi. Spravili si zoznam s kritériami, ktoré by mal spĺňať jej budúci manžel. Potom požiadala 2 – 3 modlitebníkov, aby sa modlili práve za tohto muža. Dlhých 17 rokov čakala na toho pravého. Keď jej naša spoločná známa začala rozprávať o mne, vytiahla zoznam a zistila, že všetko sedí. Zavolať som jej a stretli sme sa v jednej kresťanskej kaviarni. Po pár mesiacoch mi

povedala: „Keby si ma bol požiadaval o ruku na prvom rande, súhlasila by som.“ Vo februári sme sa zoznámili, v júli bola svadba. Christine je ordinovanou baptistickou kazateľkou a sme manželmi už osem rokov. Niektorí nemajú šťastie ani na jedno manželstvo, ja som mal v živote dve úžasné ženy. Jednu lepšiu ako druhú.

V poslednej etape svojej profesionálnej služby ste sa stali námorným kaplánom. Čo to-muto rozhodnutiu predchádzalo?

Keď som sa oženil s Christine, tak som pochopil, že pre náš vzťah a manželstvo bude lepšie, ak začneme odznova. A tak som sa opäť modlil, kam ma chce Pán poslať. Viackrát som prežil, že ak človek úprimne hľadá, On odpovie. A tak mi jedného dňa zase odpovedal – cez google (úsmev). Na webovej stránke, cez ktorú som si hľadal prácu, mi vyskočila len jedna jediná ponuka: duchovná služba v námorníctve. A tak som povedal: Thank you Lord and google!

Spĺňali ste ešte kritériá?

Mal som vtedy 55 rokov a starších ako 56 rokov už do služby v námorníctve neprijímajú. Vedel som, že mi ostáva len päť rokov do odchodu do penzie. Šanca, že ma k námorníctvu príjmu, bola málo pravdepodobná. Povedal som si však, že za pokus to stojí. Nezjavuje sa Pán Boh práve tam, kde je to najmenej pravdepodobné? A tak som sa prihlásil na dôstojnícku školu Royal Australian Navy College. 18 – 19-ročným chlapcom som mohol byť starým otcom. Z 92 uchádzačov fyzicky aj mentálne náročný výcvik 12-ti nezvládli. Mne sa to však podarilo! Bol som zrejme prvý najstarší študent v storočnej histórii školy, ktorý úspešne ukončil tréning.

Čo bolo najťažšie?

Asi všetko. Museli sme maširovať 10 kilometrov s 30-kilovou záťažou na pleciah. Nedostal

som žiadne úfavy, robil som 150 klikov a 150 drepov tak ako ostatní. Bolo to drastické, ale prešiel som. Modlil som sa: „Pane, už len minútu mi daj vydržať.“ Nie som dobrý plavec, preto bol náročný aj test v plávaní – skákať z výšky, plávať pod vodou, udržať sa plne oblečený nad hladinou. V streľbe som však bol druhý najlepší z celej divízie. Ostatní to ocenili: Padre, you are sniper! (smiech)

Dnes už máte za sebou päť rokov v námorníctve, čo výnimočné ste pritom zažili?

Počas viac ako 30 rokov farárskej služby mi nikdy nevošiel do kancelárie moslim, budhista, ani hinduista, aby mi hovorili o svojich problémoch a prosili ma o modlitbu. Stalo sa to len u námorníctva. Väčšina ľudí, s ktorými pracujem, sú ateisti. Teraz nesýtim prekľmené, ale hladné ovce. Prichádzali za mnou ľudia, ktorí si chceli siahnuť na život, pred rozvodom manželstva, najzúfalejšie prípady. Jeden muž mi rozprával, ako raz spal na gauči, a keď sa zobudil, videl, ako nad ním stojí jeho žena s kladivom v rukách, aby ho zabila. Takýchto zážitkov mám veľa. Každý deň hľadám moment, prečo som tu a každý deň ho nachádzam. To, že som u námorníctva, mi dáva pocit naplnenia a spokojnosti.

Aj vojenský kaplán musí stráviť istý čas na lodi, na ktorú plavbu nezabudnete?

Raz som sa plavil štyri mesiace Tichým oceánom zo Sydney do Kalifornie, na najmodernejšej lodi na svete – torpédoborci za 1,5 miliardy dolárov. Testovali sme americké zbraňové systémy. Predtým som niečo také videl len v amerických filmoch. Pritom som sa modlil: „Pane, daj, aby tieto rakety nemuseli byť nikdy použité.“

Čo patrí do pracovnej náplne duchovného počas plavby?

Úlohou kaplána je byť tam pre vojakov. Pracoval som aj v kuchyni, takže som s každým prišiel do

osobného kontaktu. Prichádzali za mnou, keď sa potrebovali porozprávať a zdôveriť so svojimi problémami. Každú nedeľu som mal bohoslužby. Pochoval som tiež 13 námorníkov – počas špeciálnej ceremónie som popol z urny rozsypal do Tichého oceána. Zažil som aj krst na ponorke alebo svadby na pláži.

Viete uplatniť aj svoju lásku k hudbe?

Na torpédoborci sme sa plavili od augusta do 22. decembra. Celý advent sme teda prežili na Pacifickom oceáne. Mal som so sebou gitaru, a tak som to využil. S niekoľkými námorníkmi sme založili spevokol a nacvičili sme kresťanské koledy. Stretávali sme sa v malej miestnosti medzi torpédami, aby nás ostatní nepočuli. Na lodi nie je veľa miesta, kde sa dá ukryť. Na náš vianočný koncert prišiel aj lodný kapitán, ktorý bol pravoslávneho viero-
vyznania. Vyspievali sme si tam dušu.

Zvláda dlhé odlúčenie vaša rodina?

Horšie ako na lodi je byť na ponorke. Ponorky sú v prísnom utajení a nie je možné sa z nich hlásiť. Posádka môže až po štyroch mesiacoch poslať rodine správu – šifrovaný číselný kód, že žije. Na lodi sme mali jeden telefón, z ktorého sme mohli na desať minút zavolať domov. Problém robili výpadky signálu a rôzne časové pásma, ale občas sme sa s manželkou počuli.

Máte aj v súčasnosti povinnosť zúčastňovať sa na plavbách?

Pre srdcový zákrok som už rok iba na základni. Beriem lieky na riedenie krvi, preto sa nemôžem plaviť na lodi. Na základni pôsobí asi 10 kaplánov rôznych cirkví. Každý rok námorníkom rozdám asi 220 Biblií, vreckových Nových zmlúv. Mám rád svoju prácu a to, že Pán každý deň otvára dvere.

Neprichádzajú občas pochybnosti, či nebolo predsa jednoduchšie zostať v pohodlí zabehnutého cirkevného zboru?

Iste, bolo by to pohodlné po každej stránke, fyzicky aj duchovne. Ale ísť práve tam, kde je viac práce, je výzva. Nejde len o zachovanie status quo.

Koncom júna ste po rokoch pricestovali na Slovensko, aby ste spolu so svojím otcom oslávili jeho 90-te narodeniny. Čo všetko vás naučil?

Mnoho vecí. Lásky k Biblii, ktorú prečítal viac ako 50-krát. Je to tiež človek modlitby a pôstu. Najväčnejšie však bolo, že sa nebál a naučil ma odvahy viery. Pracovať pre Pána, nech to stojí čokoľvek. Dnes sa často pýtam: „Čo ťa stojí tvoja viera? Čo ťa stojí byť veriaci?“ Počas krvavých jatiek roku 1687 v Prešove zaživa roztrhali 24 evanjelikov, medzi nimi aj mojich predkov Kecerovcov. Ich ostatky sú uložené v prešovskom Chráme sv. Trojice. Pripomínam si, že sme potomkovia svedkov, ktorí za vieru v Krista platili svojou krvou a životom. Čo som ochotný zaplatiť ja? ■

(Evanjelický východ 9/2022, krátené)

PODTE KU MNE VŠETCI
— HOVORI JEŽIS KRISTUS —
KTORI SA NAMAHATE
A STE PREŤAZENÍ;
JA VÁM DÁM ODPOČINUTIE.

Mat. 11, 28

Predsedníctvo Cirkvi bratskej v Bratislave,
filiálny zbor v Banskej Bystrici, Hurbanova 7,
srdečne Vás pozýva na

POSVIACKU ZBOROVÉHO DOMU,

ktorá bude 26.–27. septembra 1987.

Program:

Sobota 26. septembra
19.00 Spoločné zhromaždenie

Nedeľa 27. septembra
9.00 Slávnosť posviacky
13.30 Pozdravy hostí

CIRKEV BRATSKÁ

sa hlási k odkazu
JEDNOTY BRATSKÉJ,
ktorá vznikla v roku 1457
a ktorej posledným biskupom
bol Učiteľ národov
JAN AMOS KOMENSKÝ (1592–1670)

Bratskou cirkvou sa menujeme
preto, že sa navzájom snažíme
správať ako bratia a sestry,
členovia Božej rodiny.

Aj v styku s druhými ľuďmi
chceme každému podať bratskú ruku
a tak naplniť heslo:
„Človek človeku bratom“.

br. K. Miko

Pri začatí samostanej práce CB
v Banskej Bystrici 14.10.1984

V mene Božom

Novou cestou chce nás viesť
Jeho ruka nežná,
s Ním keď spolu pôjdeme
už vopred nám žehná.

"Neboj sa, stádočko malé...!"
Hladká svojím Slovom.
"Ostajte pri Mne stále!"
Posilnuje k bojom.

Ak ruku na pluh položíš,
späť sa neobzeraj!
Len pohľadom vopred upreným
dosiahneš so Mnou raj.

Nečakaj iba cestu bez trňov
v pohodlí, nude, v hriechnom utiahnutí.
Vystúp dopredu, napni hrud!
V posvätnom, slávnom Božom hnutí.

Do práce zve nás, do záchrannej
vytrhnúť duše z Diabla hroznej
čaty,
tlamy.
Nesmierne veľa lásky bude treba.
No, vďaka Bohu, nie sme sami.

Aká to nesmierna je česť,
že každého zve nás po mene.
By neostal žiadny bez poslanca
a zvolat' vrúčne mohol:
"Tu som, Pane!"

Pošli mňa, prosím!
Každého z nás, o, Bože.
Z nás slabých detí Tvoja MOC
hrdinov viery spraviť môže.

35. výročie otvorenia modlitebne

V ŇOM CELÁ STAVBA PEVNE POSPÁJANÁ RASTIE VO SVÄTÝ CHRÁM V PÁNOVI; EF 2,21

Prvopočiatky bystrického zboru siahajú do obdobia Slovenského štátu a 2. svetovej vojny. V dome Zuzany Vankovej sa stretávali duchovne hľadajúci stredoškólači najmä z Gemera a Novohradu. Po jej odchode do Švajčiarska prevzal vedenie práce budúci prvý kazateľ zboru, Mikuláš Kušnierik. Okrem jeho rodiny patrili medzi zakladajúce rodiny ešte Mikovci a Oravcovci. Od roku 1968 v Bystrici formálne vznikla stanica levického zboru. Skupina veriacich z CB sa stretávala spolu s Bratskou jednotou baptistov a Kresťanskými zborami v Aliančnom zbore – v budove, ktorá patrila Adventistom. Cesta k samostatnosti viedla cez stavbu modlitebne, ktorá bola slávnostne otvorená 25. 9. 1987. Samotný zbor v Banskej Bystrici oficiálne vznikol krátko pred revolúciou, v apríli 1989.

SEN O TOM, ČO POMINIE A ČO PRETRVÁ (Daniel 2)

JURAJ INSTITORIS, kazateľ CB Banská Bystrica

(Kázeň, ktorá odznela pri príležitosti 35. výročia otvorenia modlitebne v Banskej Bystrici)

Dnes si pripomíname 35. výročie postavenia modlitebne. Spomíname na túžby z modlitieb premenené na budovu. V časoch komunizmu malý zázrak. Zviditeľnenie tajomstva Božích úmyslov. A o takýchto tajomstvách hovorí biblický príbeh zachytený v 2. kapitole knihy Daniela.

Kráľovský strach

Táto kapitola začína na nečakanom mieste, vedie nás priamo do kráľovej spálne. Kráľa vídavame, keď je slávnostne vystrojený, sedí na tróne a vydáva rozkazy. Tu však máme najmocnejšieho kráľa vtedajšieho sveta, ako behá v pyžame po spálni a nevie zaspáť. Nebúkadnecarova nespavosť však nemusí prekvapiť. Králi majú pohodlné postele, ale spánok môžu mať biedy. Nesú veľkú zodpovednosť a on je len nováčik. Zlý sen prišiel, keď bol iba druhý rok na tróne. Byť na vrchole moci znamená mať veľa priaznivcov, ale aj veľa nepriateľov, ktorí sa usilujú o jeho život. Ešte väčším nebezpečenstvom môžu byť najbližší. Ktokoľvek môže tajne túžiť po jeho mieste a rád ho zhodí z trónu, keď sa naskytne príležitosť. Preto tí, čo sedia na vrchole pyramídy často trpia strachom, priam paranojou. A Nebúkadnecar tu určite nevystupuje ako príklad duševného pokoja.

Čo urobil, keď sa zobudil? Svoj problém si nenechal pre seba, ale zburcoval celý dvor, zavolať si k sebe svojich radcov. Kráľ bol obklopený elitou, o ktorú sa dobre staral. Keď teda išlo do tuhého, chce vidieť, či mu vedia pomôcť, alebo sú to len príživníci.

Zavolať si vtedajšiu intelektuálnu smotánku – veštcov, čarodejníkov, astrológov a zaklínačov. Dnes by sme povedali, že sú to šarlatáni, ale vtedy to bol vrchol múdrosti a vzdelania, tak ako dnes máme vedcov a profesorov. Hoci sa venovali pochybným disciplinám ako veštenie z hviezd, výkladu snov a podobne, snažili sa to robiť profesionálne.

Zlý sen by pre nich nebol žiadnym problémom, ale tentokrát ich kráľ prekvapil a nebral ohľad na ich manuály. Kráľ nechcel sen iba vyložiť, on ho chcel najskôr znova počuť a až potom vyložiť. To je asi ako rozdiel, medzi tým, či má doktor operovať srdce, alebo vyrobiť nové.

Oni trikrát skúšali, či náhodou nepočuli zle, či si je kráľ istý tým, čo chce. Nebúkadnecar trval na svojom. Prečo prišiel s takou požiadavkou? Sú dve možnosti, ktoré sa nevyklúčujú.

Buď si chcel overiť, že ich výklad je správny. A najlepším spôsobom, ako overiť výklad je, keď ich donúti povedať mu sen samotný. Keď už riešia veci medzi nebom a zemou, nech sa ukážu! Tomu by sa dalo rozumieť. Vymyslieť si výklad sna nemusí byť také zložité, stačí trochu fantázie a najmä pochopiť, čo chce kráľ počuť. Trochu fantázie, trochu chlácholenia a robota je hotová. S pravdou to síce nemá nič spoločné, ale kráľ bude spokojný a bude sa mu lepšie spať. Väčšinou to stačí, ale možno pri tomto sne chcel Nebúkadnecar niečo viac, možno chcel mať istotu a poznať pravdu na prvom mieste, aj keby bola neprijemná.

Druhá možnosť, ktorú naznačuje 3. verš, je prozaiická. Kráľ od nich chce počuť ten sen, lebo ho sám zabudol. Keď sa zobudil, zostal mu len akýsi zlý, hmlistý pocit a potrebuje si s tým poradiť. Má teda na výber: buď mu ho povedia oni, alebo naň zabudne. Ale on zabudnúť nevie a nechce. Nebúkadnecar nedokázal myslieť na iné, než na ten sen, a keďže mu ho nevedeli zopakovať, vydal rozkaz, ktorý nikto nemôže zmeniť.

Rozkaz znel, aby vojaci popravili všetkých mudrcov, veštcov a astrológov. A práve tu sa do príbehu zapletie mladý Daniel, ktorého doviedli z Jeruzalema ako prominentného zajatca. V prvej skúške obstál, zachoval si svoju vieru a spôsob života aj na cudzom mieste. Radosť z tohto víťazstva však dlho netrvala. Hoci Daniel ani nevedel, čo sa stalo medzi kráľom a vedúcimi mudrcmi, aj on sa dostal na zoznam nepriateľov štátu. A tak ho najskôr odvieďli do zajatia a teraz bez hlbšieho vysvetlenia ho idú popraviť. Keby to tu skončilo, asi by sme sa o Danielovi nikdy nedozvedeli.

Skôr ako sa pozrieme, ako sa z toho Daniel dostal, povedzme si, čo táto úvodná časť hovorí nám. My nie sme v Babylone, kráľov nestretávame, sny nevykladáme, ani nepracujeme medzi astrológmi a veštcami. Oproti nášmu životu je veľa odlišností, ale jeden rozmer by nás mal osloviť. Na začiatku príbehu sa otvára jedna kľúčová téma, a to je vážnosť, s akou máme pristupovať k Božiemu zjaveniu. Toto nebol obyčajný sen, ani nie iba kráľovský sen. Bol to sen daný od Boha, teda Božie zjavenie. Preto napriek všetkým vrtochom a krutosti, Nebúkadnecar správne trval na spoľahlivom výklade. Keď na jednu stranu kladie bohatú odmenu za pravdivý výklad, na druhej varuje, že rozseká na kusy tých, čo fantazirujú, malo by to zarezonovať aj v nás. Tento ostrý rozdiel totiž dobre vystihuje priepasť medzi správnym a klamným výkladom Božieho zjavenia, Jeho Slova. Pochopiť Jeho Slovo prináša hojnú odmenu. Nechať sa oklamať znamená niesť kruté následky. Je príznačné, že varovanie pred svojvoľným výkladom znie práve v tejto knihe. Daniel je jedna

z ťažších kníh Biblie a, žiaľ, práve preto sa stáva obeťou ľahkovážnych fantázií. Božie Slovo, tak ako kráľov sen, však má svoju moc len vtedy, keď zostáva v pravde. Ako sa Daniel k tejto skúške postaví?

Zbožné hľadanie

Pri druhom dejstve nás asi najviac zarazí rozdiel medzi kráľom a Danielom. Nebúkadnecar je zo sna nervózny, zviazaný strachom a zúrivý, keď nedostane odpoveď. Daniel naproti tomu zostáva zoči-voči rozsudku pokojný. Trpezlivo a rozvážne zisťuje, čo sa stalo. Dokonca aj keď sa úloha zdá neriešiteľná, nepodlieha zúfalstvu. Vypýta si čas a ide hľadať odpoveď tam, kde jedine ju možno nájsť. Čarodejníci mali pravdu, že takéto tajomstvá ľudia nepoznajú. Čo je však nemožné u ľudí, je možné u Boha. Záleží len na Bohu, ktorý dal tento sen, aby ho opäť zjavil a vysvetlil.

Keď strážca odíde, Daniel urobí kľúčovú vec, aby odhalil tajomstvo a pochopil sen. Nezostáva sám, ale volá si priateľov, s ktorými spoločne volajú k Bohu o milosrdenstvo. Keď je úloha pred nami priveľká, nemáme nieť bremeno sami, sú tu naši bratia a sestry vo viere.

Toto platí pre Daniela rovnako ako pre nás. Božie zjavenie, Jeho Slovo neodhaľujeme každý sám za seba. Božie Slovo skúmame spoločne. Na porozumenie Slova potrebujeme priateľov vo viere, potrebujeme cirkev. Hoci dnes sú populárne rôzne osobnosti, ktoré na internete dávajú svoje sólo výklady, dajme si pozor. Keď je skúmanie Slova oddelené od spoločenstva, nemá mantinely, nemá smerovky, nemá ochranu pred prešľapmi.

Títo štyria spolu prosia a Boh ich vypočuje. On ich vypočul, lebo to bol Jeho zámer. Boh to mal od začiatku v rukách. On dal kráľovi sen, On vedel, aký humbug kráľ urobí. Ale vedel aj to, že sú tam jeho verní, ktorí v pokore budú prosieť, aby On mohol štedro dať. To je cesta aj pre nás, v pokore a jednote sa schádzať pri Jeho Slove. Tam nás Boh vedie a dáva odpovede. Pri tom všetkom je On zvrchovaný, lebo On dáva nielen odpovede ale aj otázky. Už pri tom, o čo prosíme, na čo sa pýtame, potrebujeme Jeho vedenie.

Keď Daniel vo videní dostal odpoveď, zachová sa nezvyčajne zvláštne. – Nebeží za kráľom. Nesnaží sa len vyriešiť problém. Niečo iné má prednosť. Keď dostal odpoveď, ako prvé chválil Boha a ďakoval mu. V tejto krátkej a intenzívnej chvále (mini-žalme) vyznáva, aký Boh je, raduje sa z Neho. Robí to spontánne, až automaticky, lebo jeho srdce je preniknuté vďakou. Tak vyzerá chvíľka neba na zemi – Daniel prijal požehnanie a vzdával vďaku Bohu, ktorému patrí všetka múdrosť, ktorý vládne nad všetkými kráľmi.

Toto sa opäť týka aj nás. Nemáme len riešiť problémy. Máme sa zastaviť, vnímať Božiu dobrotu a spontánne ho chváliť. Tu síce išlo o zázrak, ale náš Pán pre nás robí viac či menej viditeľné zázraky

často. Kedy sme si to naposledy všimli? Kedy sme Ho takto spontánne chválili? Práca a nekonečné úlohy unavujú, ale keď sa zastavíme a chválime Ho, získavame novú perspektívu a novú silu.

Na záver tejto časti si všimnime ešte jednu vec. Zjavenie dostal Daniel a o výklad prosil len so svojimi priateľmi, no zrušenie kráľovho rozkazu žiada pre všetkých. Spravodlivé by sa možno zdalo, keby ich Daniel nechal napospas kráľovmu meču. Veď čo sú ich metódy proti živému Bohu? Ich spôsoby viac tienili než odhaľovali pravdu. Keby sa ich Daniel nezastal, mohol mať pohodlnejšie miesto, nemusel trpieť konkurenciu z iných národov a náboženstiev. No on prosí o pokoj pre všetkých, a v tom je predobraz Pána Ježiša Krista. Nemyslí len na svoje výhody, nezaujímá ho úzka spravodlivosť. Božia добрôta a milosť sa má dotknúť aj tých, ktorí o nej ešte netušia.

Boh má plány nielen s hŕstkou vyvolených, ale so všetkými národmi. Toto posolstvo Daniel zdôrazňuje asi najviac zo všetkých prorockých kníh. Jeden detail, na ktorom to vidno, je jazyk, v ktorom je jeho kniha napísaná. Od 2. do 7. kapitoly je totiž kniha písaná v aramejčine, zvyšná časť, teda úvod a záverečné videnia, sú v hebrejčine. Tento predel, to, kde je ktorý jazyk použitý, naznačuje, ktorá časť je určená Izraelu a ktorá národom. O chvíľu uvidíme, že o nich je tento sen a pre nich bola v práve aramejčina dorozumievacím jazykom. Ďalší taký detail je, že sa tu dvakrát spomína Boh nebies. To nebol obvyklý titul medzi Izraelcami, ale bol výborný do novej kultúry, lebo tam dávali veľký dôraz astrológii. Oni čítajú hviezdy, ale nad tými hviezdami je Živý Boh a oni o tom od Daniela môžu zrozumiteľne počuť.

Pozrime ešte na samotný sen a jeho výklad.

Božia odpoveď

Kráľ nakoniec dostáva odpoveď, no nie od svojej elity, ale od zajatého Júdejca. Daniel však tento paradox nezneužíva, nevysmieva sa kráľovi, že Hospodin je väčší ako bohovia Babylona, hoci je to pravda. Daniel vystupuje pokorne a úctivo, lebo tu nezáleží až tak na pôvode a viere kráľa, ako na tom, že aj jeho posadil na trón Danielov Boh.

Teraz k samotnému snu. Daniel ho povedal aj vyložil. Napriek tomu sa nám zdá, že potrebujeme ešte ďalší výklad. Daniel niečo odhalil, ale táto socha a jej pád obsahujú tajomstvá a predpovede, ktorým Daniel ešte nemohol dopodrobna rozumieť.

Tento sen totiž hovoril do ďalekej budúcnosti, naplnil sa stovky rokov potom, ako kráľ s Danielom zomreli. My však žijeme tisíce rokov od jeho naplnenia. Vtedy to bola budúcnosť predurčená v Božích plánoch, dnes je to minulosť. A predsa to nie je len minulosť. Posolstvo sna siaha až k nám.

Najskôr o tom, čo sa už stalo. V sne bola socha zo štyroch či piatich častí, zo štyroch-piatich rôznych materiálov. Zlatá hlava, strieborná hrud', brucho

a bedrá z bronzu, nohy zo železa a chodidlá zo železa zmiešaného s hlinou.

Daniel vysvetľuje, že táto socha ukazuje na svetové kráľovstvá, ktoré po sebe nasledujú. Prvým, najčestnejším, tou zlatou hlavou, je práve Nebúkadnecar a novobabylonské kráľovstvo. Ďalšie kráľovstvá sú z kovu, ktorý je síce menej vzácny, ale o to pevnejší a tvrdší. Takže kráľovstvá budú upadať v kvalite, ale budú si to kompenzovať v tvrdosti. Toto presne dáva zmysel, keď si to porovnáme s tým, čo sa dialo v dejinách. Ale ak by ste aj dejiny vôbec nepoznali, Daniel sám mnohé odhaľuje. V kapitole 8 má Daniel videnie, ktoré potom vykladá a pri ňom spomína mená ďalších dvoch kráľovstiev. Takže, znie to zložito, ale nie je to až také komplikované. Historicky po sebe nasledovali štyri svetové kráľovstvá. Po novobabylonskom to bola Médsko-Perská ríša, ktorú zosobil kráľ Kýros. Po ňom prišla doba Grékov, ktorú odštartoval Alexander Macedónsky. Na záver prišla Rímska ríša.

Tu vidíme, že neskoršie dni, o ktorých hovorí, nie sú tie úplne posledné. Tento sen nehovorí priamo nič o stredoveku, novoveku ani o našej dobe. Ak sa tam niekto snaží vidieť Európsku úniu, Rusko či Sovietsky zväz, má jednoducho príliš bujnú fantáziu. Tento sen hovorí o období, ktoré malo svoj začiatok, aj svoj koniec a my sme toho svedkami. Zo slávnej sochy nezostalo nič. Rozpadla sa a jej zvyšky odviaľali vietor, ako bolo predpovedané. Môžete ísť do dnešného Iraku, Iránu, Grécka, Turecka či Talianska a výsledok je rovnaký. Z ich slávy a moci zostali už len vykopávky. Zo strachu, ktoré tieto mocnosti vyvolávali, nezostalo nič. Pritom ľudia, ktorí vtedy žili, prežívali tieto ríše ako niečo nekonečné a nemenné. Dlho sa im nedalo vzdorovať, nedalo sa ich poraziť. No viac či menej nečakane, ani jedna neprežila. Rovnako neporaziteľné sa nám môžu zdať dnešné štáty a ríše, ale tento sen môžeme vykladať aj univerzálne v tom, že všetky tieto mocnosti majú svoj koniec.

Hoci tento sen hovorí do konkrétnej doby o tom, čo pominulo, predsa má dosah až k nám. Je to rovnako videnie o tom, čo pretrvá. Tá socha spadla, ale miesto po nej nezostalo prázdne. Bez ľudského pričinenia sa uvoľnil kameň a zhodil ju. Ale to nebol obyčajný kameň. Tento kameň rástol až zaplnil celý svet. Socha síce vyzerala úchvatne, ale bola nehybná, strnulá, nebol v nej život. Bol to len prelud, ako sa dnes povie fake. Falošná náhrada. Skutočnú pozornosť si zaslúži kameň plný pohybu, ktorý rastie a nezastaví sa. Len on je plný života.

Čo je to za kameň a odkiaľ sa vzal? Na rozdiel od sochy, nie je ľudského, ale Božieho pôvodu. Ako Boh dal tento sen a jeho výklad, Boh sám naplnia tieto udalosti a zoslal tento kameň. Ten kameň mal prísť v čase štvrtého kráľovstva. Pod týmto obrazom je skrytý prvý príchod Pána Ježiša Krista a Jeho kráľovstva. S ním prišlo kráľovstvo, ktoré odvtedy čelí bezpočtu útokov, prenasledovaniu

ELENA FÁBIKOVÁ

Narodila som sa ešte v Maďarsku. Moji rodičia sa obrátili ešte tam a keď sa vrátili po vojne na Slovensko, hľadali cirkev, ktorá by zodpovedala tomu, čo potrebovali. Začlenili sa do zboru v Leviciach, kde bol kazateľom Jozef Markuš, tiež presídlenec z Dolnej zeme. Tam som vyrástla. Bola som dosť chorľavé dieťa. Vydávala som sa neskoro, môj muž bol zo stredného Slovenska. Rešpektoval moju vieru, ale nezdíeľal ju so mnou. Začali sme bývať v Banskej Bystrici, najskôr len provizórne v nejakej ubytovni. No poznala som meno Kušnierikovci. A po krátkom hľadaní som sa s nimi aj stretla. A prišiel čas, keď sa začala stavať táto modlitebňa. Začali to ľudia, ktorých tým Pán Boh poveril. Som za nich veľmi vďačná. Pán mi otváral k nim dvere a prijímali ma všade, kde som šla. Privítali ma aj tu. Vraj to nie je katedrála, len obyčajný dom, kde môžem prísť so svojimi starosťami – potichu aj nahlas. Chodila som sem s dcérou. A raz – môj muž bol chorý – sa zrazu tu objavil, že sa rozhodol hľadať Pána. Ja som mala takú radosť, že si to neviete predstaviť. Pamätám sa, že nebolo voľné miesto, ale daktu mu doniesol stoličku. Tento dom použil na hľadanie Pána. Keď po ôsmich mesiacoch zomieral, odchádzal zmierený s Bohom so žiariacou tvárou. Bolo to všetko také dojímavé, spojené s týmto domom a dôvera v Pána zostala. Po celý život som sem chodila a som vďačná, že to tak bolo a je. Pán ma nikdy neopustil a môj život je spojený s týmto domom. ■

a zvodov, no nemožno ho zastaviť, nemožno ho ukončiť. Evanjelium, dobrá správa o Pánovi Ježišovi Kristovi, to je živý kameň, ktorý prežije všetky ľudské zriadenia a naplní zem. Na rozdiel od sochy, ktorá svoju moc presadzovala silou, toto kráľovstvo sa šíri pravdou Božieho Slova a mocou Ducha Svätého.

Ak sa upneme na akúkoľvek ľudskú moc, či sú to štáty, alebo dnes bohaté firmy, to všetko viator odveje do zabudnutia. Ale Božie kráľovstvo je nezastaviteľné.

To je odpoveď aj nato, prečo malo pred 35 rokmi, uprostred komunizmu, normalizácie, zmysel stavať modlitebňu. Ľudské kráľovstvá prichádzajú a ostávajú, ale Pán Ježiš Kristus prišiel a zostáva s nami. On jediný nás spoľahlivo privedie až do cieľa. Toto je isté a spoľahlivé slovo, ktoré zaznelo za čias Daniela, platí dnes a bude platiť naveky. ■

Keď sme boli v lete na dovolenke, vybrali sme sa na výlet loďou. Vyrazili sme z prístavu a chvíľu bolo všetko v poriadku. Potom sa to zvrhlo. Na šírom mori boli väčšie vlny a kapitán sa nesnažil jemne nás cez ne preplaviť, ale išiel na plný plyn. Asi ako u nás, keď autobus nestíha, a potom šofér v rýchlosti reže zákruty. Naša predstava, že si plavbu budeme užívať, sa rýchlo zmenila na to, že sa pevne držíme, aby sme nespadli z lavičky. Ako sa loď prudko kývala zo strany na stranu, prvýkrát v živote som si pomyslel – takto nejako to asi vyzerá predtým, než sa loď potopí. Šťastnejší cestujúci len zatvorili oči a prešli do utlmeného režimu. Tí menej šťastní hľadali a naplňali vrecúška. Keď sme sa z výletu vrátili, uvedomil som si, aké dôležité je nasadnúť na správnu loď a mať dobrého kapitána.

To platí nielen pre výlety, ale symbolicky pre celý život. Problém je, že v našom prístave akoby žiadna bezpečná loď na výber nebola. Chceme mať stále zamestnanie, ale prichádzajú finančné krízy. Chceme byť zdraví, ale objaví sa pandémia. Chceme žiť v bezpečí a zrazu zúri vojna. Kde je loď, ktorá nás aj cez búrku preplaví bezpečne do cieľa? Dnes spomíname na 35. rokov od postavenia modlitebne. Tento príbeh znie ako veľmi trúfalá plavba. Stavať kostoly počas komunizmu, v tvrdej normalizácii? Nebolo by bezpečnejšie nevytŕčať a radšej sa stretávať po domoch alebo v prenajatom priestore? Toľko sily, času, rizika. Ako to, že táto lodička v búrke nestroskotala, modlitebňa stojí a slúži a naopak tá kolosálna ríša komunizmu sa stratila pod hladinou? Kto by to vtedy čakal? (*J. Institoris*)

Pri príležitosti výročia sa o svoje spomienky podelili (zľava): Valéria Veselová, Vladimír Vesel, Pavol Vesel, Terézia Veselová, Helena Fábiková, Oľga Veselová a Danica Guľanová. Moderoval Juraj Institoris

Vieme, že komunistický režim nepodporoval takéto iniciatívy. Takže, povedzme si na úvod – kde sa tento nápad zbral? Kto si vzal za svoje, že sa to celé spustilo?

Vladimír Vesel: Bolo jedno stretnutie s kazateľom Touškom, vtedajším predsedom Cirkvi bratskej. On poznamenal, že prečo si nehľadáme svoje miesto, svoju cestu, lebo vraj príde čas, keď bude treba mať svoje miesto. A to aj prišlo. Ja som sa obrátil v Aliančnom zbore a ani som nevedel, do akej cirkvi chodím. Dozvedel som sa to na jednej ceste na Těšínsku. Tam sme boli jeden deň u Apoštolských, druhý deň v CB, tretí deň u baptistov. Ja som sa spytoval Petra Synovca – a my sme čo? Dovtedy ma to nezaujímalo. Pre mňa bolo podstatné, že

ma Pán Boh zastavil a že chcem s ním kráčať. On mi vysvetlil, že Aliančný zbor je stretávanie troch cirkví – baptistov, CB a Kresťanské zbory. Tí poslední sa potom z toho vytrhali a zostali len baptisti a Cirkev bratská. Na jednom stretnutí s baptistami, boli tam aj predsedovia týchto cirkví, prebehlo rozdelenie cirkví a práce. A my sme zostali v Cirkvi bratskej. To sa odohralo v tomto dome, kde teraz fungujeme.

Čo to vo vás vyvolalo, keď ste počuli túto výzvu? Nie Aliančný zbor, ale samostatný zbor Cirkvi bratskej...?

Pavol Vesel: Ja som bol vtedy ešte člen strany (komunistickej, pozn. red.). S mojím bratom Ondrejom sme vtedy robili v reštaurácii. Ja som mal služobné auto

a on niečo sem potreboval doviezť. Doviezol som a on mi povedal, čo všetko tu má vzniknúť. Ja mu hovorím: Brat môj, ruky si po lakte zoderieš! Prešiel nejaký čas a jeho si Pán Boh povolal k sebe, mňa si povolal, keď som uveril a ruky som si dral ja!

Vladimír Vesel: Ale to som bol ja, nie Ondrej, mne si to vtedy doviezol. A teba si potom Pán zavolať a spolu sme si ruky drali!

Pavol Vesel: Nehádam sa, asi si to nepamätám presne... ale, keď sa pýtaš, aké to vtedy bolo... Ja som bol ozaj ešte komunista, moje dievčatá však už uverili a skupina veriacich sa schádzala u nás, v našom dome, ktorý bol za krčmou vo dvore. A vtedy takéto stretnutia boli zakázané. Ale nič nebolo podozrivé, lebo to z cesty vyzeralo, že ľudia idú do krčmy.

Tam sa robili aj školenia pre učiteľky besiedok. A ja som robil také stranické krytie...

Terézia Veselová: Keď už spomíname na tie začiatky, teda keď sme boli spolu s baptistami – ani naše deti nevedeli, kto je baptista a kto z Cirkvi bratskej. A raz sa ma Terka, možno mala zo desať rokov, spýtala: „Mami, a my do ktorej cirkvi patríme? Kto je s nami?“ Ja hovorím: „Ujo Mika, ujo Kušnierik, Oravec...“ A ona: „Hlavná vec, že oni sú s nami.“ A bolo rozhodnuté. Deti nemali problém a my dospelí tiež nie.

Pavol Vesel: V našom podniku sme traja robili na údržbe: jeden baptista, jeden sobotista a jeden komunista, teda ja. A ten baptista sa spýtal na moje dievčatá, že ku komu vlastne patria? A ja: „A či ja viem? Ale Kušnierik chodí k nám.“ A on: „Tak to je škoda...“

Olga Veselová: Dnes a nad tým už iba usmievame, ale nebolo to pre každého také jednoduché – rozhodnúť sa, do ktorej cirkvi budeme patriť. Spomínam si, že deliť sa to začalo krátko po mojom obrátení. Pre mňa to bolo bolestivé, keď prichádzali raz tí, raz oní a lanárili nás k sebe. Niekedy to bolo až, že hádzali blato na tých druhých: Pod' k nám, veď tí sú takí a takí... A ja som si hovorila – stala som sa kresťankou. O čom je tento kresťanský svet, keď sa navzájom podkopávajúme?

Nechajme teraz delenie na zbory a poďme k samotnej stavbe. Postaviť dom je náročné aj dnes. Postaviť modlitebňu v časoch komunizmu, ako sa to vôbec dalo?

Vladimír Vesel: Ťažko. Toto bol starý dom. A či idete prestavovať, alebo stavať, treba peniaze. Za ten starý dom sme dali 400 tisíc korún. To boli vtedy obrovské peniaze, ktoré vyzbierala celá cirkev. Majiteľkou domu bola vdova po evanjelickom seniorovi. Po jeho smrti dom spravoval jeho zať, paradoxne docent marxizmu-leninizmu. A ten sa strašne bál, že čo keď príde zmena peňazí a on príde o všetko. Chcel si zato kúpiť poschodie iného domu a kým to nemal vybavené, nechcel predať. To sa ťahalo vyše roka. A až keď mal všetko vybavené, zobral peniaze od nás a rovno ich dal tým, čo od nich kupoval.

Dom ste teda mali, ale bolo ho treba prerobiť na modlitebňu...

Vladimír Vesel: Za komunistov nemohla cirkev nič vlastniť. Tak aj tento dom sa kúpil na nás – na mňa a manželku. A na to, aby sme sa dostali k prestavbe, sme čakali sedem rokov. Nechceli dať povolenie. Ešte spomeniem, že predtým iné projekty modlitebni robil architekt Janko Komrska z bratislavského zboru. Keď to u nás nešlo, bratia dostali múdrosť, že

keď to dajú štátnej organizácii, pohne sa to. A tak to zobral Projektový ústav kultúry. No oni zas mali podmienku, že to nemôže vlastniť súkromník ale cirkev. Ale toto bol až druhý dom. Prvý pokus bol dom na Hodžovej, ktorý kúpil levický zbor na manželov Guťanovcov.

Danica Guťanová: Lenže to bol tiež starý, zanedbaný dom, ktorý bolo treba doslova zachraňovať. To bol jeden problém, ktorý sme riešili, keď sme sa nasťahovali. No najväčší problém bol podnájomník, ktorý tam býval. A my sme ho nevedeli odtiaľ dostať. Museli sme mu pozháňať byt, odsťahoval sa... ale medzi tým sa kúpil tento dom. V tom našom sa potom zriadila akási základňa pre brigádnikov s kuchyňou a my sme sa o všetko starali. Bolo to veľa najrôznejších problémov a musím povedať, že doplatil na to môj manžel. Mal 29 rokov, bol taký zaangažovaný, že to jeho telo nezvládlo a v takom mladom veku sa stal invalidom po mozgovej porážke. Až neskôr sme pochopili, že to malo aj svoje výhody. Lebo keď sa začala prestavba, síce nemohol robiť ťažké práce, ale robil zásobovača pre stavbu. A to v tých časoch nebolo jednoduché. Bez známostí ste nezohnali nič. No on mal jednu vzácnu vlastnosť – bol veľmi komunikatívny a vedel si ľudí získať a darilo sa mu zohnať nezohnateľné – od materiálu až po robotní-

kov a majstrov. Keby bol zamestnaný, nemohol by to robiť. Takže, Pán Boh to takto zariadil. Roky prestavby boli pre nás naozaj náročné. Mali sme dve malé deti a v dome na Hodžovej sme nemali prakticky žiadne súkromie, keďže to bola ubytovňa pre brigádnikov.

Ako dlho ste žili v takýchto podmienkach?

Danica Guťanová: Prišli sme sem, mala som 26 rokov a dvojmesačného syna. A žili sme tak počas celej prestavby.

Vladimír Vesel: Dankin manžel mal obrovský dar. Keď ho vyhodili dverami, vrátil sa oknom a nezabavili sa ho, kým všetko potrebné nevybavil. Jednoducho, bral to ako svoje poslanie a plnil ho do dôsledkov.

Kolko ľudí sa na stavbe podieľalo, ako ste to zvládali, veď vás bolo málo...?

Vladimír Vesel: Vystriedalo sa nás okolo 35, ale to neboli len naši ľudia. Započila sa celá cirkev, finančne aj ľudsky. Vonkajšiu fasádu robili tešínski murári, prišlo ich 12. Keď som sa ja obrátil, tak som chodil robiť na stavbu bardejovskej modlitebne. Žiadna stavba nebola na pleciah zboru, ktorý staval. Stavalo sa v Bratislave, v Prešove, Leviciach, na Starej Turej a chodilo sa zo stavby na stavbu. Jedna sa skončila, išli sme na druhú. To bolo nesmier-

ne vypätie celej cirkvi, všetkých zborov. Dovolenky sme trávili na stavbách.

Pavol Vesel: Pridám ešte jednu perličku. Naša sestra Zuzka rada robila pirohy. Boli tu Levičania a boli na obed pirohy. No ale, ktorý Levičan zje pirohy? A na druhý deň doviezli prasa!

Vladimír Vesel: ...a my sme týždeň s Palom jedli len pirohy...

Ako to vyzeralo, keď ste dostali povolenie. Chodil niekto kontrolovať stavbu?

Vladimír Vesel: Chodil sem cirkevný tajomník a s metrom v ruke premeriaval každý múr. Ani centimeter nesmel byť iný ako bolo v projekte.

Valérie Veselová: Aj vchod mal byť pôvodne iný, ako je teraz. Schody a vstup mali byť spredu, ale to nedovolili. Museli sme to prebudovať, aby boli dvere a schody zboku, nie priamo z ulice.

Pavol Vesel: Áno, ten plot, čo máme, tu nemal byť. Ale cirkevný tajomník povedal, že vstup nemôže byť taký viditeľný.

Aký je váš najsilnejší zážitok, na čo spomínate v dobrom či v zlom?

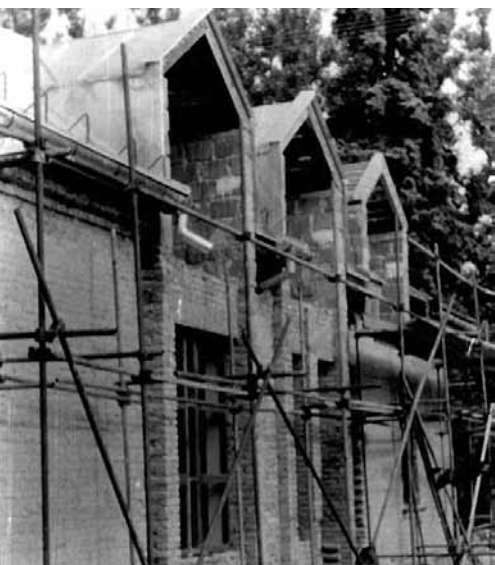
Vladimír Vesel: Spomínam si na jednu príhodu, kedy som mal malú dušičku. Pred vchodom stál tzv. putzmajster (pumpa na striekanie betónu) a za ním na ceste

stáli tri autá s betónom a nevedeli sa dostať do dvora k stavbe, lebo bola úzka brána. Začalo pršať. Akurát tu boli Levičania. Tí vari za polhodinu rozobrali bránu, rozbili betónový múr, aby sa putzmajster mohol vykrútiť. My sme sedeli na streche v daždi a tú hadicu, cez ktorú sa tlačil betón sme držali v rukách a veru sme mali čo robiť, aby sme ju udržali...

Oľga Veselová: Pre mňa bol najväčší zážitok, keď sme miešali betón – sypali sme do miešačky presne toľko lopát cementu, toľko lopát piesku, vody... a prišla Zuzka, tá, čo robila pirohy, a hovorí: „Ja sa tu s lopatou hrať nejdem.“ A dvíhali sme rovno plný fúrik do miešačky. Bola veľmi silná a my sme sa pri nej striedali, ja som po desiatich fúrikoch absolútne nevládala...

Terézia Veselová: Ja sa pamätám na prvú brigádu na tejto stavbe. Na povale bolo vari sto ročné sklisko harabúrd. A prišiel tuto môj švager Palko a povedal: „Dievčatá, toto máte za chvíľu upratané, vyhádzané, a potom môžete ísť domov.“ Pratali sme to mesiac... Bolo tam prachu, že sa nedalo dýchať, a tak nám brat Míka porobil rúška, aby sme sa nezasušili. A vtedy sme preberali na biblických stretnutiach pasáž, ako apoštol Pavol poslal Foibu s dákyim listom po strašne prašnej ceste. Tak som si pripadala ako ona. Ale čo sa stalo. Pratali sme tehly a ja som pod

jednou našla akýsi list. Čo nebolo pod tehlou obžrali myši, ale na ostatnom stálo: *Nech opanuje skôr láska srdcia naše, láska k Nemu a láska naproti blíznym svojim. Tak pristupujme k stolu Jeho s opravdovým pokáním. Odpustenie hriechov našich, ale máme sa približovať k tomuto stolu aj s obrátením. Môže niekto obanovať hriechy svoje s tou najväčšou bolesťou, keď ale nemá dosť duševnej sily, aby tieto hriechy konečne už zanechal, nestojí za nič. Nie, aby sme zanechali hriechy naše a zachovávalme si slová v Zjavení Jána 3, 19 – rozhorli sa teda a učíť pokánie – máme sa teda približovať k tomuto stolu s pokorou a poníženosťou. Dovtedy, dokiaľ ste sa nenaučili ešte milovať Ježiša, Spasiteľa nášho, dokiaľ ste sa nenaučili milovať spolubratov svojich ako seba samých, neprichádzajte. Dokiaľ ste si nevyznali hriechy vaše a dokiaľ ste sa nerozhorlili, že nezhrešíte, neprichádzajte.*

Tak to bol taký nečakaný odkaz pre nás. Býval tu pán farár, tak možno od neho...

A ešte mám taký zážitok, že keď sme tam pracovali, tak robili tam aj neveriaci ľudia. A jeden chlapec mal v ruke čakan (krompáč) a ako sa zahnal, moja dcéra sa zohla a to železo vyletelo z rukoväte. Keby zostala stáť, tak dnes ju nemám...

Tak to naozaj bola Jeho pomoc a Jeho ochrana. Bolo to tak počas celej stavby?

Danica Guťanová: Moji rodičia sa prisťahovali 2 roky po nás a prihlásili sa do Cirkvi bratskej a pracovali na prestavbe. Ocko tu utrpel vážny úraz. Stalo sa to tak, že sa chcel odviezť stavebných výtahom do výšky prvého poschodia, na ktorom bol fúrik plný malty, čo bolo zakázané. Tento výtah sa odtrhol a spadol aj s ním na zem. Mal zlomenú nohu a jeden driekový stavec. Na ortopédii strávil po roka, kým sa mu to všetko nezaohojilo.

Pavol Vesel: Bol to on, čo nás vždy vystríhal – nechodte na ten výtah. Sám bol bezpečnostný technik v podniku.

Olga Veselová: Ja som s bratom Haškom pracovala v jednej dielni. Pracoval ako kováč, a keď som ja nemala robotu pri sústruhu, tak som pomáhala jemu. Bolo treba do modlitebne porobiť také háky na reproduktory. A keď som mu bola pridelená, tak mi hovorí – ty zabávaj šéfa, aby som ja mohol tieto háky porobiť... Lebo to bolo tak trochu načierno...

Keď sme ho boli ako mládežníčky pozrieť v nemocnici, doniesli sme mu biblické veršičky, čo sme predtým povypisovali a on povedal, že by veľmi chcel počuť nejakú pesničku. Jedna sestra mala slniečkový spevník, ktorý sme používali na mládeži.

Pustili sme sa do spevu a o chvíľu tam boli ľudia aj z iných izieb. A pýtali sa, čo sú to za piesne. A brat Haško povedal – to mi prišli len moje kamarátky zaspievať. **Terézia Veselová:** Spomínam si, aké problémy boli s varením. Všetky sme boli zamestnané a nemal kto variť. Ale nejako sme to zvládali. Viacero nás, sestier, sme sa v nedeľu stretávali na modlitbách a modlievali sme sa, aby Pán Boh pomáhal pri stavbe. A naozaj pomáhal.

Vladimír Vesel: A pomohol tak, že nám daroval profesionálneho kuchára. Jeho manželka bola veriaca, no on mal všelijaké problémy, aj s alkoholom... a už bol vari na dôchodku, keď ho Pán Boh zastavil a vyvážal nám až do konca stavby. Števo Sládek sa volal.

Pavol Vesel: A varil nielen tu, ale putoval po všetkých stavbách, kde sa stavali modlitebne. On mal taký problém, že ho žena zamkla a on vyskočil z prvého poschodia a zlomil si päty.

Vladimír Vesel: Potom chodil už aj o paliciach, ale okolo sporáka to zvládali.

Olga Veselová: Spomenula by som ešte jeden zážitok, keď sme robili poriadok na povale. Mládežníčky dostali za úlohu rozobrať akúsi stenu. Ale to sme museli rozoberať tehlu po tehle, aby sme nenarušili statiku. A prišiel kazateľ Kušnierik, zobral veľký krompáč a zaprel sa do tej steny. Tá sa zosypala, celý dom sa otriasol. Tam bol taký prach, že sme nevideli na krok, iba z dverí volali na nás – žijete?!

Vladimír Vesel: Ale ešte sme nespomenuli brata Chropovského. On bol stavebný inžinier, šéf projekcie a námestník riaditeľa v Pozemných stavbách. A on nám nesmierne pomáhal, keď sme si s dačím nevedeli poradiť. Stalo sa, že som ho občas vytiahol aj z gremiálky. Celý komín vymuroval on ešte s jedným, ktorého aj vyplatil. A to ani nebol členom Cirkvi bratskej, ale Kresťanských zborov. Klobúk dole!

Olga Veselová: Spomínam si, že sme stavbu museli upratať každú sobotu večer, aby v nedeľu mohli byť bohoslužby. A jeden čas sme dokonca mali stoličky aj medzi lešením. Neprekážalo nám to, lebo sme vedeli, že raz budeme v postavenej a čistej modlitebni.

Veléria Veselová: Chválime Pána Boha, že nám nikdy nič nechýbalo. Stavba nestála, nechýbali ani peniaze ani ľudia. Aj z Čiech, z celého Slovenska sem chodili pomáhať. Pán Boh si to držal pod kontrolou. My sme boli ozaj zapálení, nikto si nestážoval. Na konci, keď stavba bola hotová, sme sa stretli na modlitbách a brat kazateľ povedal: „No a teraz ideme stavať tú duchovnú stavbu!“ A viete, tá bola ešte ťažšia, bola problematická. Teraz tu máme mladých ľudí, sme šťastní za rodiny, ktoré tu pokračujú.

Terézia Veselová: Brat kazateľ Kušnierik nám hovoril: „Modlite sa za prázdne miesta, aby sa zaplnili!“ A dnes ďakujeme Bohu, že sú zaplnené.

Vladimír Vesel: Ak ešte môžem. Viem, že existoval aj projekt na prístavbu, lebo už vtedy sme uvažovali, že raz nám táto modlitebňa bude malá. Ale – ten sa kdesi stratil.

Ja som Pánu Bohu vďačný za to, ako tu žijeme dnes, za bratov a sestry, ktorí stavali budovu a potom stavali zbor. Mal som ich a mám vás všetkých rád. ■

KAPLNKA LEVICE

5. výročie

ONDREJ GARAJ v spolupráci s GABRIELOM KOSMÁLÝM st.

S vďačnosťou sa pozeráme späť na prvých päť rokov komunity levicekej Kaplnky. Jej vznik najradšej prirovnávam k narodeniu dieťaťa. Malé narodené dieťaťko môže byť chcené a očakávané a zároveň pre niekoho iného z rodiny nechcené a odmietané. Taký je aj kontext nášho príbehu: vznikli sme z tichého Božieho volania do srdca viacerých ľudí, ktorí cítili záväzok žiť hodnoverné evanjelium v levicom prostredí. Túžili sme mať aj bohoslužby, ktoré vyvažujú svojím štýlom niektoré súčasné – čo znamená otvárať svoje srdcia tichu pred Bohom. My sme si uvedomili moc ticha a utišenia pred Bohom, tak ako hovorí prorok Izaiáš v *stíšení a dôvere bude vaša sila* (Iz 30, 15).

Prvá myšlienka na potrebu zriadenia alternatívnej komunity, s iným štýlom bohoslužieb a iným vnútorným jazykom a témami ako v existujúcom zbore, bola predložená staršovstvu zboru vtedajším druhým kazateľom Levického zboru CB Miroslavom Haszicsom v roku 2015. V tejto iniciatíve však nepokračoval, keďže dostal a prijal ponuku byť kazateľom v Ústí nad Labem a odcestoval.

Potreba novej komunity s novými alternatívnymi bohoslužbami bola sformulovaná v priebehu roku 2017 skupinou 7 ľudí, kedy bol 8. 8. 2017 podaný do levického zboru návrh na zriadenie kazateľskej stanice v Leviciach. Prvé bohoslužby tzv. alternatívne, sa konali v septembri 2017. Tieto boli hneď na začiatku premenované na Podvečerné bohoslužby a pod týmto názvom od 29. októbra 2017 sa konali v Mládežníckom centre – Kontakt, účelovom zariadení zboru CB v Leviciach. Odvtedy bez prerušenia sa konajú každú druhú nedeľu, no už v iných priestoroch.

Začiatkom roka 2018 bola komunita zakladateľov nového spoločenstva odmietnutá vedením zboru Cirkvi bratskej v Leviciach. Pre nich sme boli, obrazne povedané, nechceným dieťaťom. Dôvod bol jednoduchý: novej komunite vyčítali: „U vás je málo pekla a málo hriechu“ – čiže vtedajšiemu silne kalvinizovanému vedeniu zboru sa nezdalo dostatočne intenzívne kázanie o hriechu a pekle v novej komunite. Necítili sme potrebu zdôrazňovať Boží hnev na ľudí a vyhrážať sa budúcou skazou v pekle. Je pre nás smutným faktom, že niektorí ľudia z Levického zboru CB v nás vidia dodnes skupinu, ktorú nie sú ochotní akceptovať. Nové, iné bohoslužby, boli pre nás únikom pred viacerými negatívnymi mentálnymi dôsledkami vtedajšej silnej kalvinizácie zboru. Napriek tomu a ďalším negatívnym rozhodnutiam, ktoré boli upriamené proti nám, bol voči nám priaznivo naklonený vtedajší správca zboru CB, Roman Neumann, a menšia časť staršovstva. Dokonca nás pozval aj na nedeľné

bohoslužby a našu komunitu pred celým zborom vypravdal na cestu služby, s modlitbou a požehnaním. Neskôr na otvárací a ustanovujúci bohoslužbe sa osobne zúčastnil spolu s delegáciou z Levického zboru Evanjelickej cirkvi a. v.

V tomto turbulentnom počiatkovom období sa v prvej polovici roka 2018 ukázalo, že hodnoty a spiritualita našej novej komunity je veľmi podobná Kaplnke Bratislava – zboru CB. Po niekoľkých rozhovoroch a stretnutiach sme sa s radosťou pripojili k nim ako stanica – pobočka zboru Kaplnka Bratislava. Dodnes spolu kráčame v spolupráci a vzájomnej podpore.

Od 14. januára roku 2018 až doteraz miestom našich bohoslužieb je sála Domu Revitzky na Vojenskej ulici č. 28 v Leviciach. Bohoslužby mávame každú druhú nedeľu.

Za 5 rokov našej existencie sme prešli aj vnútorným vývojom – postupne sme si viac ujasňovali zmysel a význam našej existencie. Naša identita ako kresťanov v súčasnom svete vychádza z toho, že sme Bohom prijatí. Boh nás oslovil evanjeliom Ježiša Krista, cez ktoré nás našiel. Toto evanjelium sme prijali a stalo sa pevným bodom našej duchovnosti. Preto aj témou mnohých rozhovorov je evanjelium a život spojený s ním. Výrazom toho sú aj naše podujatia, ktoré organizujeme. Okrem bohoslužieb usporadúvame aj iné neformálne stretnutia, napríklad „Duchovná pípa“, kde hovoríme o aspektoch evanjelia a jeho dosahu na život.

Budujeme otvorenú komunitu, kde si môžu nájsť domov najmä hľadajúci ľudia, ale aj zranení či odmietnutí. Vytvárame priestor pre akceptáciu aj cirkevne ostragizovaných ľudí. Vieme, že každý z nás si prináša svoj „zápach“ do komunity, ale zároveň sme presvedčení, že bez tohoto „zápachu“ by sme boli chudobnejšími.

V našej komunite neobmedzujeme platnosť niektorých progresívnych konceptov Písma a apoštola

Pavla napr. Gal.3, 27n: *Ved' všetci, čo ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli. ...Nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi.* Výrazom toho je, že u nás aj ženy sa aktívne podieľajú na bohoslužbách, aj formou kázni.

Špecifikom našej komunity je, že v súčasnosti nemáme vedúceho, ktorý by bol na plný úväzok k dispozícii a organizoval naše aktivity. Fungujeme len na dobrovoľníckom princípe s minimálnymi štruktúrami. Preto práve v oblasti homílií zabezpečenia kázania je pre nás dôležitá podpora z Kaplnky v Bratislave. Boli by sme radi delegovanej osobe kazateľa a veríme, že Pán Boh nám ho vo svojej prozreteľnosti v správny čas daruje.

Dôležitým momentom pre nás bola podpora vzniku základnej školy Narnia, kde sa členovia našej komunity podieľali na prácach v prípravnom výbore, na brigádach pri úprave objektu ako aj finančne. Niektorí z nich sú dnes pedagogickými zamestnancami školy.

Aj počas epidémie sme vyvíjali aktivity, aj keď s obmedzeniami. Podarilo sa nám udržiavať pravidelné bohoslužby a vzájomný kontakt.

V našom prostredí sa snažíme vytvárať aj priestor na nové podnety, preto organizujeme „Inšpirácie“. Sú to pobyty so zaujímavými hosťami – osobnosťami, kde sa dva dni venujeme špecifickej téme.

Sme vďační Bohu, že sme, že nás udržiava. Rozmýšľame a hľadáme cesty, ako byť užitoční a zjavovať Boha v našom prostredí. Je to náročná a pekná cesta.

Ak mám byť osobný, tak vyjadrujem vďačnosť Bohu, že môžem po tej ceste s ostatnými „kaplnkáčmi“ kráčať. Ak by som na začiatku zaváhal, bol by môj život ochudobnený o viacero hlbokých vzťahov, ktoré som nadobudol v novom spoločenstve. Poznávam, že má zmysel kázať, má zmysel otvoriť sa novým vzťahom a autenticky sa stretávať s ľuďmi. A pre mňa osobne je Kaplnka Levice miestom stretávania s Bohom, ľuďmi a so sebou samým. Zvlášť teraz, keď už u mňa nastupuje jeseň života.

Bohu vďaka za levickú Kaplnku! ■

Príprava bohoslužby

Kazateľ Haszics s Eucharistiou

Na Inšpiráciách Kaplnky

AKÝM JAZYKOM HOVORÍ BOH?

ŠTEFAN MARKUŠ

Filozoficko-vedecký spor o pôvode našej existencie začal diskurzom na prelome 15. a 16. storočia. Galileo, Koperník, Descartes, Newton, Milton, Paley a Darwin otvorili témy, o ktorých sa sporíme dodnes. Pochodeň diskurzu neskôr niesli mnohí ďalší. Do polemiky výrazným spôsobom vstúpila aj kniha Francisa S. Collinsa *Jazyk Stvoriteľa* (Porta libri, 2018) s pokusom odpovedať na základné ontologické otázky bytia.

V študentskej jedálni slávnej Christ College v Cambridge visia portréty troch mužov. John Milton, William Paley a Charles Darwin – ako reprezentanti britského kultúrneho a vedeckého dedičstva – hľadajú na stolovníkov zo stien s dubovým obkladom. Silné osobnosti minulosti akoby postmodernú dobu posmeľovali pokračovať v neukončenej debate. Boli pioniermi a ponúkli svetu alternatívne výklady prvých strán Biblie.

John Milton sa do sveta nesmrteľných zapísal slávnym dielom *Stratený raj*. Brilantne opísal krásu Rajskej záhrady, stvorenie Adama a Evy, ako aj ich tragické zlyhanie. Jeho opis Satanovej okupácie Zeme, stvorenia časopriestoru, ako aj zložitost života mimo Raja je ojedinelý. Milton vnímal prítomnosť zla vo svete ako kauzálny následok nezmyselných vzburý človeka voči Bohu.

William Paley je znázornený ako tlstučký mních s baretkou na hlave. Obhajcovia kreacionizmu s obľubou opakujú jeho zážitok na prechádzke v lese, kde našiel fungujúce hodinky. Porovnaním konštruktéra hodín s tvorcom vesmíru Paley presviedčal svet o stvoriteľskom diele Boha. Jeho argumenty dodnes rezonujú. Dôraz, že natiahnuté hodinky musel niekto skonštruovať a spustiť, má svoju logiku. Kniha *Genezis*, podľa anglikánskeho kňaza, informuje ľudstvo o nebeskom ateliéri, kde Boh nielen vyprojektoval, ale aj zhotovil všetky zmysluplné a doteraz fungujúce veci tohoto sveta. Komplikovaný prístroj, akým sú hodinky, musel do posledného detailu zhotoviť veľmi šikovný konštruktér.

Charles Darwin má na tmavom drevenom obklade hustú šedivú bradu a prísny pohľad. Akoby nechcel so susedmi napravo ani naľavo súhlasiť. Jeho viktoriánska brada žiari z tmavého podkladu a metaforicky naznačuje prienik svetla do tmy. Nespochybniteľne – Darwinove objavy neprestali ovplyvňovať myslenie všetkých nás. Jeho evolučná teória podporovaná prirodzeným výberom je všeobecne akceptovaná vedecká disciplína.

Odkaz, ktorý vplyvné osobnosti svetu zanechali, však vyvoláva kontroverzné otázky a sú aj v 21. storočí výzvou. Tí traja veľikáni na stene cambridge-

skej jedálne sprítomňujú neukončenú tému práve študentom teológie a prírodných vied. Natíska sa otázka: Nevznikol spor medzi vedou s vierou pre nedostatočnú komunikáciu medzi zainteresovanými, alebo pre nechotu počúvať jeden druhého? Nemali náhodou všetci v istom zmysle vlastne pravdu?

Francis S. Collins (*1950) je popredný svetový genetik a riaditeľ Národného ústavu zdravia, poprednej inštitúcie v oblasti biomedicínskeho výskumu v Bethesde (Maryland, USA). Bol vedúcim prielomového vedeckého projektu, ktorý vyprodukoval mapu ľudského genómu. Možno sa raz aj Collins ocitne na stene univerzitnej jedálne, ako reprezentant postmodernej vedy, nakoľko ponúka možnosť, ako integrovať zdanlivo nezlučiteľné postoje. Collins presviedča čitateľov a hovorí, že biblická správa o stvorení sveta nie je v rozpore s výsledkami evolučnej biológie, ani s predstavou evolučného stvorenia. Svojim predchodcom zo 17. a 18. storočia oznamuje, že v modernej dobe exegézu správy na prvých stránkach Biblie už dokáže vyargumentovať najnovšími poznatkami vedy, ktoré ešte Darwin nemal k dispozícii. Jednotlivé kapitoly knihy nás upozorňujú na predpoklady, ktoré sú potrebné pri zmiernovaní názorovej nezhody medzi Miltonom, Paleyom a Darwinom zohľadniť. Pre Collinsa to nie je len teologicko-vedecká otázka na akademickú úroveň, lebo vedecké poznávanie reality ho viedlo k poznaniu Boha. Je dobré spomenúť dve pozorovania:

(1) Knihu *Genezis* musíme interpretovať poctivo a presne, ale vždy v kontexte pôvodného zámeru starovekého rozprávača, ktorého zámerom nebolo vedecký popis vzniku vesmíru a života v ňom.

(2) Collins je presvedčený, že veda nezavádza. Vedec vie, že každé nové poznanie vždy podlieha neúprosnému spochybňovaniu a hľadaniu alternatívnych modelov. Poznanie je na ceste a mnoho vecí veda ešte neobjavila. Toto autor knihy si uvedomuje a udržuje ho napriek nadšeniu z posledných objavov v oblasti genetiky v dostatočnej pokore.

Pri čítaní Collinsových úvah bude užitočné, ak si uvedomíme paradoxy histórie racionality vedec-

kého poznávania a neodmysliteľného morálneho zákona v nás.

Stredoveká filozofia totiž nepoznala uprednostňovanie rozumu. Nad rozumom vždy stála vyššia autorita. Z Biblie sa odpovedalo nielen na otázky, ktoré sa týkali nadprirodzeného života, ale aj na otázky vonkajšieho sveta. Základné dogmy stredovekej cirkvi ubezpečovali veriacich, že svet je v priestore a v čase naprosto prehľadný a čitateľný. Zem je stredom vesmíru a je v ňom nehybne zakotvená. Človek je korunou stvorenstva a kvôli nemu existuje naša planéta Zem, na ktorej žijeme. Túto predstavu zmenil poľský astronóm Mikuláš Kopernik (1473 – 1545). Jeho heliocentrický model bol revolučný a oznámil svetu, že Zem sa otáča okolo svojej osi, ako aj okolo Slnka. Tým však spochybnil vtedajšie cirkevné dogmy. Kopernikova kniha (1543) bola v roku 1616 zakázaná a cirkev k nej vydala nasledovné vyhlásenie: „Tvrdiť, že Slnko nepohnute stojí v strede sveta, je nezmyselné, filozoficky klamné a priamo kacírské, lebo je to v rozpore so Svätým Písmom. Tvrdiť, že Zem nestojí v strede sveta, že nie je nehybná, ale že sa dokonca denne otáča, je nezmyselné, filozoficky klamné, je to naprosto chybná domnienka.“

Kopernik venoval svoje dielo pápežovi Pavlovi III. Spis však bol vydavateľom doplnený o predslov Osiandera z Norimbergu, ktorý napísal, že „Nové názory, sú take dobré ako tie staré a nikto nesmie očakávať, že by nás astronómia dokázala učiť niečomu, čo by bolo naozaj isté“.

Dnes máme sklon odpor cirkvi proti stredovekým objaviteľom pripisovať len spiatočnickým katolíckym autoritám. Protestanti si však musia pripomenúť, že aj Martin Luther (1483 – 1546) sa Kopernikovi vysmieval a urobil rovnako trápne vyhlásenie: „Ten blázon chce celé umenie astronómie prevrátiť. Veď v Svätom Písme čítame, že svet je pevne založený, nepohne sa.“ (Ž 93, 1). Podobne aj Ján Calvin (1509 – 1564) nám zanechal provokačnú otázku: „Kto sa odváži umiestniť autoritu Kopernika nad autoritu Svätého Ducha?“ Proti Kopernikovi sa postavil aj otec moderného a osvieteného európskeho školstva – Jan Amos Komenský (1592 – 1670), keď sa v spise pokúsil Kopernikovo učenie vyvrátiť. Nech tých z nás, ktorí sa hrdo hlásime k protestantským koreňom, tieto fatálne omyly reformátorov vedú k zdravej pokore a opatrnosti v silných vyhláseniach.

Galileo Galilei posmeľoval kritikov, aby sa pozreli cez jeho ďalekohľad a sami sa o pohybe Zeme

a Slnka presvedčili. Galileove výskumy však v cirkevných kruhoch vyvolali iba zdesenie. O rok neskôr bol Galileo inkvizíciou prinútený, aby pokľakol a prisahal, že jeho učenie je falošné. Nakoniec sa poddal a z obavy pred smrťou vyhlásil, že učenie o nehybnom Slnku je nesprávne a že Zem zostáva stredom vesmíru.

Tento exkurz do dejín vývoja vedeckého myslenia má dva dôležité aspekty, ktoré Francis Collins vo svojej knihe nastoľuje.

Po prvé, zápas o heliocentrický model pozorovateľného vesmíru bol historicky posledným veľkým konfliktom medzi vedou a cirkvou, pred súčasným konfliktom o uznaní alebo odmietnutí evolučnej teórie o vývoji Zeme a života na nej. Vo svetle fatálnych omylov najmä zo strany cirkevných autorít navrhujem, aby čitateľ knihy, nech by bol z akéhokoľvek názorového tábora v súčasnej diskusii, pristupoval k štúdiu nastolených otázok s veľkou trpezlivosťou a pokorou. Collinsov text treba čítať s porozumením.

Po druhé, príbeh Galilea nám naliehavo pripomína objektívnu skutočnosť morálneho zákona v ľudskom vedomí, ku ktorému sa aj Francis Collins opakovane vracia. Zachoval sa Galileo správne? Bez ohľadu na to, či máme odvahu dodržať etiku morálneho zákona, všetci vieme, že nám velí vytrvať pri hľadaní a obhajobe pravdy. Môžeme vynášať rôzne sudy o Galileovom odvolaní pravdy. Dôležité je, že Galileo zdolal horu svojho poznania slobodne – tam mohol svoju pravdu vysloviť a svet sa o jeho poslanstve dozvedel. Z tejto hory žiaľ zišiel dole ako neslobodný, pod nátlakom. Pri objavoch súčasnej vedy a pri diskusii o ich dôsledkoch a aplikáciách je našou povinnosťou ešte viac a pozornejšie načúvať morálnemu zákonu v našich srdciach. Pretože ak boli kódy DNA tým jazykom Stvoriteľa, ktorým povolal k bytiu život na našej planéte, tak potom morálny zákon v nás je tou gramatickou príručkou od Stvoriteľa, podľa ktorej sa má tento život riadiť, aby rástol a prekvtal k slobode, zmysluplnosti, kráse a láske.

Na oslavách ukončenia projektu mapy ľudskej sekvencie DNA prezident Bill Clinton povedal: „Bez akejkoľvek pochybnosti je toto najdôležitejšia mapa, akú kedy ľudstvo vytvorilo. Dnes sa učíme jazyku Stvoriteľa, ktorým Boh stvoril život.“ A Francis Collins replikoval: „Toto je pre svet šťastný deň. Inšpiruje ma k pokore a úcte, keď si uvedomím, že sme po prvý raz nahliadli do výrobného manuálu ľudského života, ktorý bol doteraz známy iba Bohu.“ ■

O SÚDENÍ

JÚLIUS STUPKA, BJB Vavrišovo

Osviežujúcim duchovným zážitkom je skúsenosť, že Božia moc je trvale nad nami a my sa fyzicky neuchopiteľnej moci môžeme v Duchu Svätom denne podriaďovať.

Boží Duch chce ovplyvniť aj naše najtajnejšie súkromie. Najosobnejšie vzájomné postoje sa môžu obnoviť vtedy, ak myslenie jedného o druhom prebieha v spojení s Pravdou zhora: *Tak zmýšľaj o nás každý, ako o služobníkoch Kristových a o šafároch tajomstiev Božích*. Napomeňme a dajme sa povzbudiť, aby sme s radosťou zveľaďovali horné, (duchovné) myslenie a dorastali do podoby Pána Ježiša, už svojimi myšlienkami.

Súdenie a posudzovanie druhých

nás ohrozuje, niekedy doslova ochromí. Písmo nás dôrazne napomenulo, nesúďte sa medzi sebou, aby ste neboli súdení, napriek tomu sa posudzovanie dostaví v úplnej ľahkosti. Pokušiteľ sa prikradol a znečisťuje naše myšlienky. Posudzovaním a súdením strácame túžbu a chuť navzájom si pomáhať. Okradne nás o poklad služobnosti, ktorý nám bol darovaný so znovuzrodením. Vzájomná služba medzi členmi zboru je zanedbávaná, nekoná sa. Zbor prestáva byť Kristovým organizmom. Jednota v Kristovi sa stáva zbytočnosťou. Alebo, čítame evanjelium, pochopili sme: *...nič nesúďte predčasne, dokiaľ nepríde Pán, ktorý osvieti to, čo je vo tme skryté, a zjaví úmysly srdc...* Pán ešte neprišiel, ale súdenie v zboroch prebieha a pozorujeme, že funguje oveľa lepšie ako napomínanie sa v láske.

Samozrejme následne sa dostaví ďalšia prehra. Prestávame byť nielen Kristovými služobníkmi, ale už nie sme ani šafarmi tajomstva Božieho. Obnovujúca Božia moc nemôže cez nás pôsobiť, vo vnútri, ani navonok. Aj sme sa pomodlili *Otče náš, odpusť nám ako my odpúšťame svojim vinníkom*, no súdením sme sa nechali okradnúť o život v odpustení. Zvykáme si žiť bez odpustenia. Tajomstvo Božej moci v spoločenstve zboru nepôsobí a neoslovuje ani naše okolie.

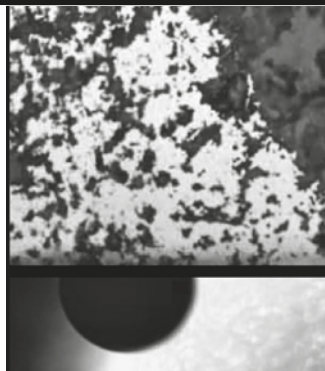
Ale nevzdávajme sa,

neprestaňme vzhliadať hore a vymaňme sa zo zajatia, kam nás pokušiteľ príležitostne chce nahnať. Rozhodne si overujeme, či aj v našich život-

ných situáciách platia slová apoštola Pavla: *Ale mne najmenej záleží na tom či ma vy súdite, alebo akýkoľvek ľudský súd, ani sám sa nesúdim. Lebo ničoho nie som si vedomý, ale nie v tom je moje ospravedlnenie; ale Pán je Ten, ktorý ma súdi*. Pohľad hore, na Ježiša Krista, nás vracia do duchovného normálu, Božie slovo nás napomenutím usmernilo: *... aby sa nikto nevychvaloval jedným proti druhému, Veď ktože ti prisudzuje prednosť? A čo máš, čo by si nebol dostal? A keď si dostal, čo sa chváliš, ako by si nebol dostal?*“ Avšak pozor, výzva k bdelosti nekončí! Život zboru, keďže sme jednotlivo údmi na tele Kristovom: *...my všetci sme boli pokrstení v jedno telo ... ba čo viac: údy tela, ktoré sa zdajú slabšími, sú veľmi potrebné..* V zbore nie sme na bežeckej dráhe. Apoštol nás napomína: *Tak bežte, aby ste dosiahli...*, ale o niekoľko riadkov ďalej cirkev upozorní: *Tak zostavil Boh telo, že zaostalému dal väčšiu česť, aby nebolo v tele rozkoľu, ale aby údy navzájom rovnako sa starali o seba*.

Pokušiteľov zámer, podobne ako chcel apoštolov Pavla a Apolla postaviť proti sebe, neprestane vzťahy narúšať. Pri rôznosti ľudských pováh, niekedy až protichodnosti našich prirodzených mentalít, sa mu to aj v našich zboroch často darí. Zamilujme si nadovšetko bdelosť, aby sme v slove evanjelia nachádzali riešenia. Pohľad hore je rozhodne lepší, ako vzájomné predbiehanie sa a posudzovanie. Boli sme znovuzrodení k živej nádeji. Nech nádej oživa v nás denne v poslušnosti Božieho slova a v modlitbe. ■

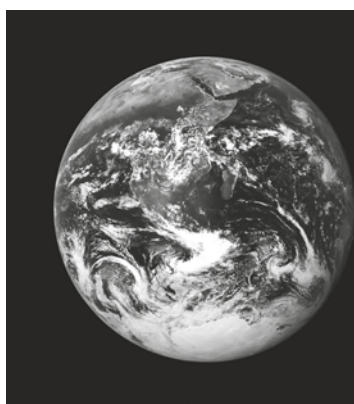

VESMÍR

AKÝ ÚŽASNÝ JE NÁŠ BOH

Úchvatnosť, veľkoleposť a krása Božieho stvorenia

Naša domovská planéta

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. Ján 1,3

1. JÁN – NAŠA KRÁSNÁ PLANÉTA –
Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

Božská častica

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

„Boh utvoril dve veľké svetlá: väčšie, aby vládlo dňu, a menšie, aby vládlo noci; urobil aj hviezdy.“ Genezis 1,16

Slová Písma, ktoré sú nám známe už od malička z besiedky, či náboženstva. Uvedomili ste si niekedy obrovský rozmer týchto pár slov, ktorý je v nich ukrytý? Ja nie, a preto sme sa v biblickej spoločnosti rozhodli popri Bibliách vydať aj túto knihu. Chceme ňou pomôcť poodhaliť tento obrovský rozmer a tak priblížiť krásu a záhady nekonečného vesmíru o stvorení ktorého sa v týchto slovách hovorí.

Keď budete prechádzať stránkami tejto knihy a zamyslite sa nad skutočnosťami, ktoré obsahuje, jasne si uvedomíte, že vesmír stvoril Boh a že ho udržuje pohromade a navyše v dokonale fungujúcom poriadku.

To, čo mohli v minulosti priekopníci vedy len tušiť či letmo zahliadnuť, dnes je odkrývané v kozme aj mikroskopom prostredníctvom výkonných ďalekohľadov a mikroskopov. Úchvatné fotografie z nich nám pomôžu nahliadnuť do útrob nekonečného vesmíru. Nastúpte na cestu poznávania nekonečného vesmíru.

Nebesia rozprávajú o Božej sláve, obloha hlása dielo jeho rúk.
Žalm 19, 2

PS: Kúpou tejto knihy rozšírite svoje poznanie a zároveň podporíte činnosť biblickej spoločnosti. **Ďakujeme**

www.eshop.biblia.sk

KAPITOLA 7
INÉ GALAXIE

„Keď vytvoríte o našej planéte ako o jehle, vytvoríte ľudstvo, podobný ľudstvu, a potom vytvoríte ľudstvo, ktorý vytvorí svet, ktorý je taký veľký, že ho nebudete môcť vidieť.“
1. Ján 1,3

PASTIER KÔZ

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

V pondelok mi kázal pastier kôz. V pondelky sa snažíme s manželom urobiť si nedeľu. Veľa čítame, rozprávame sa, ak sa dá nepracovať, ideme na malý výlet, alebo na prechádzku do prírody. (... lebo my nemáme takú nedeľu ako vy... A vieme, že jeden deň v týždni potrebujeme, aby sme intenzívnejšie počúvali, čo k nám Boh hovorí.) A tam sme ho stretli: Vysokoškolsky vzdelaný pastier kôz, ktorý sa odstrihol od sveta plného uponáhľanosti, konzumu, štruktúr a pohodlia. Každú svoju kozu pozná a oslovuje po mene. Zostáva s nimi celý deň na lúkach, aby ich chránil pred predátormi. Vstáva s prvými lúčmi slnka a ide spať, keď sa stmieva. Býva v maringotke na kraji lesa so svojimi zvieratami, pretože vo veľkomeste strácal slobodu.

Dali sme sa do reči. Silno vo mne zarezovali jeho slová: „Viete, ja až teraz konečne žijem!“ Skutočne, môžeš mať všetko! Môžeš mať skvelú dobre platenú prácu, môžeš mať kvalitné vzdelanie, môžete bývať v lukratívnej časti veľkomesta a napriek tomu nežijete... Napriek tomu môžete cítiť, že vám niečo chýba, že to nie je to pravé, čo ste chceli. Že nie ste slobodní, pretože všetko, čo máte, a čo robíte, vás vlastne zotročuje.“

Sila!

Spomenula som si na bohatého mládenca, ktorý prišiel za Ježišom, lebo tiež vnímal, že mu niečo dôležité chýba. (Evanjelium Matúša 19, 16 – 27) Ale keď mu Ježiš povedal: *Predaj všetko čo máš a rozďaj chudobným*, odišiel s dlhým nosom... Tento pastier kôz to dokázal.

Pre mňa osobne to bola mocná pondelková kázeň o tom, čo skutočne v živote potrebujeme. A verte mi, nie je to nič, čo sa dá kúpiť za peniaze. Je to pokoj a sloboda srdca, ktoré dáva Boh v Ježišovi Kristovi každému, kto ho hľadá a kto v Neho uverí.

Prajem vám túto slobodu zažiť.

Keď vás teda Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní (Ján 8, 36). ■

Z ROKOVANIA RCB

NOVEMBER 2022

Rada vymenovala:

Pavla Podhorského (zbor Banská Bystrica) za zástupcu Cirkvi bratskej vo Výbore Slovenskej biblickej spoločnosti. Funkčné obdobie je päť rokov.

Slavomíra Krupu (tajomník pre mládež) za člena Evanjelizačno-misijného odboru.

Vzala na vedomie:

Že uvedenie vikára Romana Dirdu do služby v Spišskej Novej Vsi sa uskutočnilo 6. 11. 2022 (vykonával Ján Henžel).

Dohody o súbežnej službe kazateľa Filipa Pangráca v zbore Bardejov a zbore Vranov nad Topľou. Táto nová forma služby jedného kazateľa na dvoch zborech sa po roku prehodnotí. Je možné, že táto forma služby sa bude časom uplatňovať aj v iných zborech, najmä malých. Rada poverila predsedu Rady vedením voľby Filipa Pangráca za kazateľa a správcu zboru vo Vranove nad Topľou a Martina Kačura vedením voľby Filipa Pangráca za kazateľa zboru v Bardejove.

Informáciu administrátora zboru v Trenčíne, že ani pri treťom pokuse sa voľba staršovstva zboru nemohla uskutočniť pre nedostatočný počet kandidátov. Rada sa ešte do konca roka stretne s člen-

mi zboru v Trenčíne na členskom zhromaždení. Rada rozhodla o mimoriadnej vizitácii v Zbore v Trenčíne a vymenovala vizitačnú komisiu v zložení: Štefan Evin (predseda), Milan Mitana (člen Rady), Petr Kučera (zbor Bratislava) a chce ju rozšíriť ešte o jedného člena.

Rozdelenie pomoci z Evangelische Partnerhilfe. Zároveň rozhodla o doplnení celkovej výšky príspevku z Fondu pomoci.

Informáciu o rozdelení The United Methodist Church a prihlásení sa slovenských zborov Evanjelickej cirkvi metodistickej k novovzniknutej Global Methodist Church. Dôvodom rozdelenia je progresívno-liberálny aktivizmus vedenia The United Methodist Church, ktoré opustilo tradičné biblické učenie o ľudskej sexualite.

Ďalej Rada:

Schválila služobnú cestu tajomníka Rady na ELF 2023 vo Wisle a úhradu účastníckeho poplatku.

Predĺžila kazateľovi Jánovi Máhríkovi mandát administrátora zboru v Žiline do 31. 12. 2023.

Zaoberala sa žiadosťou staršovstva zboru v Starej Turej o zmenu administrátora. ■

ZDANIE A SKUTOČNOSŤ

ŽIVÉ SLOVO

Pred pár rokmi vystavovali v Londýne zaujímavý obraz, ktorý sa pri pozorovaní zo vzdialenosti javil, ako keď sa niekto so sklonenou hlavou a zloženými rukami modlí. Avšak zblízka pozorovateľ zistil, že dotyčný sa vôbec nemodlí, ale žmýka citrón do pohára od pálenky.

To je nezriedkavý obraz ľudského srdca. Pozorujúc povrchné, všeličo sa zdá pekné, dobré i šťastné, ale keď to starostlivo preskúmame, zistíme, že ide o zlo a prevrátenosť, a to tam zostáva, pokiaľ ho Duch Svätý nezmení a neprerodí.

*A to je ten súd, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia viacej milovali tmu
ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé.
Zdanie môže často sklamať.*

Živá slova 2/1977, vybral Peter Kailing

POKOJ NAD KRAJINOU

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

V čase kríz je to absurdné poznanie – na Slovensku je pokoj, keď je parlament nefunkčný – naozaj nefunkčný, nie zablokovaný pôvodne vládnu SAS. V čase takýchto kríz je dôležité mať vládu silnú, väčšinovú. Títo chlapci síce po voľbách väčšinu v parlamente získali, dokonca ústavnú, ale ani vtedy nemali opraty pevne v rukách. Lebo na voze bolo priveľa pohoničov. Tým najsilnejším boli Obyčajní ľudia. Jeden priateľ hovorí: „Obyčajní ľudia sú fajn. Ale štát môžu riadiť len neobyčajní ľudia.“ A tých v súčasnosti nie je ani na poriadnu menšinovú vládu. Neplačiem za Dzurindom, ale keď zoskupenie demokratických strán v roku 1998 získalo ústavnú väčšinu, zmenili charakter a smerovanie štátu.

Nepopierateľným faktom však je, že mnohé z toho, čo sa tejto vláde sype na hlavu, táto vláda nezavinila.

Zoberme si zdravotníctvo. To sa zdravotnícky systém rozpadol za dva roky? Za dva roky upadlo školstvo, dopravná infraštruktúra a – vlastne všetko, na čo si človek spomenie? V rozhovoroch mi sem-tam povedia – prestaň ich obhajovať tým, že za všetko zlé sú vinovaté Ficove vlády. Neobhajujem ich. Tiež si myslím, že Lengvarský na čelo zdravotníckeho rezortu nepatrí, tak ako mnohí ministri, ale na požadované zvýšenie plátov jednoducho štát nemá. Skorumpované, zle nastavené a zanedbané zdravotníctvo nenapraví za pol roka ani čarodejník a aj noví lekári, nech ich vyštuduje koľkokolwiek, prídu na trh najskôr o šesť rokov a nie do konca novembra. A či prídu na náš trh, je vo hviezdach. Preto milujem, keď vystúpi v médiách smerácky exminister zdravotníctva R. Raši a recituje, čo všetko

Všimli ste si, aspoň vy, ktorí trochu sledujete politické dianie na Slovensku, aký pokoj tu zavládol po útoku „hackero“ na parlamentný počítačový systém, ktorý znemožnil rokovanie národnej rady? Najskôr to vyzeralo na ďalšieho člena koalície (Zemanová), až neskôr sa ukázalo, že išlo iba o zle zastrčený kábel. Ale keďže omylom ho zle zastrčil poslanec koalície, samozrejme to bol, podľa Zemanovej a Sulíka, zámer menšinovej vlády na znefunkčnenie parlamentu, kým nezoženú dosť hlasov na schvaľovanie predkladaných zákonov. Pokoj zbraní trval do otvorenia schôdze.

malo v zdravotníctve dávno byť hotové. A žiaden novinár sa ho nespýta, prečo to, čo malo byť hotové, aspoň nezačal on, keď sedel v kresle ministra...

Alebo si zoberme energetickú a najnovšiu migračnú krízu. Obidve „hanebne nezvláda“ táto vláda. Ale – kde je Európska únia? Na nespočetných summitoch o riešení energetickej krízy bolo počuť, ako EU musí postupovať jednotne, no napokon sa na ničom podstatnom nedohodli, a tak si ju každý štát rieši po svojom. A migračná kríza...? Aj tu má Brusel plné ústa toho, ako treba postupovať jednotne a chrániť vonkajšie hranice Schengenu. Vytvorili na to za 600 miliónov ročne špeciálny útvar zvaný Frontex. Ale jeho príslušníci asi riadia dopravu v Bruseli a chránia paláce európskych politikov, lebo na srbsko-maďarských hraniciach ich nevidno. Brusel rieši iné „zásadné“ problémy. O jednom z nich som sa dozvedel 8. novembra na spravodajskej TA3 (v titulkoch pod obrazom): „Brusel povolí príspevky pri narodení dieťaťa aj mužským homosexuálnym párom!“ – A ja som si naivne myslel, že muži nerodia.

Vynorila sa mi jedna poučka z vysokoškolských lavíc. Nemal by som v kresťanskom časopise citovať Karola Marxa, tak nech mi je odpustené. V r. 1848 napísal: „Keď spoločnosť (kapitalistická) nedokáže riešiť zásadné problémy, vyťahuje a rieši problémy zástupné.“

Preto nebude pokoj nad krajinou, preto sa bude spoločnosť radikalizovať, alebo vracat k vláde mafiánov (viď výsledky volieb v Taliansku či posledné prieskumy agentúry Median).

Lebo mnohí stratili pamäť a iní riešia zástupné problémy. ■

KRÍŽOVKA

„Prirodzenosť si žiada, aby človek pomáhal človeku, nech je to ktokoľvek, už len preto, ...“ (Marcus Tullius Cicero)

Autor: Peter Kailing	Citoslovce nezájmu	Mušľa, ulita	Záhrad. besiedka	POMÔCKY Pún, Mit, Moták, Cer, Epi	TAJNIČKA	Chem. zn. iridia	Zapletal	Hnedý odtieň	Modely
Eleonóra (dom.)				Bytie 2-hláska	•				
Drobné kovové mince					•				
	Nechod'				•	Lepidlo Drobné ničiv- é motýle			
Na stom mieste				M, (fonet.)	•		Rýľuj Ku, po česky		
Kartáginiec				Prúd Kilogram	•			Nedôver- čivec	Podopri
R, (fonet.)			Kruh staroeg. Boh slnka		•				
El. spotre- biče					•		Zn. kilopondu Stanová plachta		
	Základ. číslovka	Všetko (angl.) Väzeň. dozorca			•	Strom (dub)			
Dobre (angl. skr.)			Zn. kvalit. múky S (nem.)		•	Predpona (nad) Opica			
Ako kôl v plote				Jedn. el. napätia Popevok	•				Pästiar. úder
Človek s postihom padúcnice					•				
Tajná správa z väzenia					•	Otázka spôsobu			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 10/2022.

V plnohodnotnom vzťahu začne človek pozerat' na svet očami TOHO DRUHÉHO. (Javier Moro)

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 3.12. 2022. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 12/2022.

Stranu pripravil Peter Kailing

VE SMÍR

ÚCHVATNOST, VEĽKOLEPOST A KRÁSA BOŽIEHO STVORENIA

AKÝ ÚŽASNÝ
JE NÁŠ BOH

B Slovenská
biblická spoločnosť

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk,
písané na adresu redakcie.